

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nepriljubljenih pism ne sprejemamo. Izhajajo vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din. za tiskarstvo 20 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. čk. rač. 17.153. Telefon 3112

Sekcija je podala svoj obračun

Živahna in stvarna debata na banovinski skupščini. — Popolno soglasje pri sprejetju obračuna in proračuna sekcije. — Izčrpna navodila za delo v bodočem letu

Ni samo predpis pravil, ki nam narekuje vsakoletno sklicanje banovinske skupščine, marveč so postali ti vsakoletni sestanki naravnost nujna potreba učiteljstva samega, predvsem pa potreba povezanosti v učiteljski organizaciji. Vse leto razpravljajo učiteljska društva o raznih potrebah prosvete, šole in učiteljskega stanu, a na banovinskih skupščinah se pregleda in oceni vse to delo, predvsem pa se oceni delo sekcije, ki ima nalogo skrbeti za pravilno realizacijo vseh predlogov in sklepov sreskih učiteljskih društev.

Letošnja banovinska skupščina je bila še posebno važna, in to z ozirom na splošno stanje JUU, ki pod silo razmer in raznih vplivov, izvirajočih izven učiteljskih vrst, ni ravno tako, kakršnega si želimo. Važne potrebe in zahteve učiteljskega stanu, za katerih realizacijo je potrebno popolno soglasje v naših vrstah, nam narekujejo dolžnost, v teh težkih trenutkih pustiti ob strani vsa osebna nesoglasja in delati le za skupne dobrine učiteljskega stanu. In prav banovinska skupščina v Ljubljani nam je podala sliko, ki nam jasno kaže, da se slovensko učiteljstvo prav dobro zaveda svojih dolžnosti do stanu kot celote. Popolna soglasnost, stvarnost debate in živahno sodelovanje vse delegacije je najlepša slika razpoloženja v učiteljskih vrstah Slovenije.

OTVORITEV SKUPŠČINE.

V ponedeljek ob 11. uri je predsednik Ivan Dimnik otvoril skupščino, katere je takoj v početku sprejela vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in pozdravno brzojavko predsedniku ministrskega sveta g. Milanu Stojadinoviću. Še pred prehodom na dnevni red se je spomnil umrlega učiteljskega veterana in dolgoletnega člana našega združenja oblastnega šol. nadzornika v p. Frana Gabrščka in pa na žalosten način umrlih tovariših Mrakove in Travnove. — Prečitani so bili tudi številne pozdravne brzojavke, ki jih je skupščina prejela.

Predsednik Dimnik je otvoril skupščino s sledečim nagovorom:

Spoštovana skupščina!

V imenu upravnega odbora sekcije pozdravljam zastopnike učiteljstva iz vseh srezov Slovenije, še posebej pa vas pozdravljam v imenu centralne uprave Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Predvsem vas prosim, da sporočite učiteljstvu zahvalo sekcije in centralne uprave za delo na skupnih smotrih ter idealih in za oporo, ki sta jo imeli sekcija in centralna uprava v članstvu dravske banovine pri težkem delu in položaju v prošlem letu. Posebej pa se moram zahvaliti sekciji upravi in članstvu dravske banovine, ki sta meni osebno v mnogih težkih trenutkih dala oporo in moč za pravilno reševanje stanovskih zadev in vztrajanje na braniku naših upravičenih zahtev in teženj.

S ponosom sem gledal v vsakem trenutku na vaše vrste, ki so prednjačile v razumevanju, pogumu in doprinosanju žrtev za skupno borbo vsega učiteljstva in državi.

Kar sem učiteljstvu ostalih banovin sporočil ob letošnjih sekcijah skupščinah, naglašam tudi vam: Vaše sodelovanje in zaupanje nam je bilo močna opora v težkih trenutkih, čeravno si osebno in načelno ne želim neomejenega in slepega zaupanja članstva, posebno ne takega, ki bi uspravalo naše vrste.

Kdor dela, lahko tudi pogreši in čim več dela, tem večje so tudi možnosti za pogreške. Zato sem naglasil ob vsaki priliki, da spoštujemo zdravo kritiko tako zelo, da celo sami zahtevamo kritiko članstva nad svojim delom — ker hočemo odpraviti pogreške in usmeriti svoje delo v pravilno smer.

Zvesti temu načelu sta sekcija in centralna uprava pri vsem ogromnem delu in v najdelikatnejših situacijah mirno gledali na vse ono, kar se je dogajalo preteklo leto z učiteljstvom in šolo. V toliko mirno, v kolikor je prevladovala v nas vseh zavest, da smo na pravem potu in da se s slabimi deli ubija vsakdo sam.

Naše uprave so stale na načelu prave stanovske demokracije in parlamentarne liberalnosti ter so dopustile članstvu najsvobodnejše izražanje o delu uprave. Pri tem jih je navdajalo globoko prepričanje: da mora edino tako priti veliki dan, ko bo vse učiteljstvo našlo samo sebe in ko bodo morali uvideti vsi, da je delo uprave pravilno, pravično in pošteno ter da je naš namen služiti edino šoli in prosveti za srečo naroda in države.

Ni je sile, ki bi nas mogla odvrniti s tega pota. In četudi bi kateri sili uspelo, da odvrne učiteljstvo s tega pota za kak trenutek, tovarišice in tovariši, prepričan sem globoko, da bo po tem nastopila zdrava in močna reakcija, ki bo zopet vrnila učiteljstvo šoli in prosveti, da bo služilo v prvi vrsti interesom naroda in države in da ne bo priznalo višjih interesov od teh.

Jasno je naše stališče in ne zahtevamo ničesar in od nikogar, kar bi ne bilo upravičeno.

Zahtevamo, da ostane naša organizacija neodvisna ter da v njej lahko svobodno izražamo svoje misli in poglede na šolske in prosvetne probleme, po svoji vesti in samo z ozirom na interese naroda in države.

Ne dopuščamo, da bi vladali v organizaciji drugi interesi in vplivi, a izven organizacije dopuščamo članstvu popolno svobodo opredelitve.

Podpirati hočemo vse, kar je v korist šole in prosvete in kar služi prvenstvenim interesom naroda in države.

Iz tega razloga je posebej naglašena v sarajevski deklaraciji točka, da hočemo čuvati neodvisnost učiteljskega stanu na vse strani, da bi odklonili kvarne vplive dnevne politike na šolo in prosveto in da bi mogli braniti in zastopati interese stanu in šole v vsaki situaciji.

S tem smo jasno pribili, da hočemo podpirati v vsakem režimu vse ono, kar je dobro za šolo in prosveto — in tudi v današnjem. Ne moremo pa molče mimo kvarnih pojavov.

Tako smo vedno delali in nikomur nismo odklanjali takega sodelovanja.

Naše stanovske zahteve, tovarišice in tovariši, so tesno povezane z državnimi zakoni in z zakoni morale in etike. A zakoni morale in etike so osnova vsakega zdravega naroda ter morajo biti osnova šole in države.

Naše stanovske zahteve so skromne in poštene! Kaj zahtevamo?

Zahtevamo, da se učiteljstvo postavlja in premešča na osnovi zakona, a ti zakoni da bodo taki, da se bo učiteljstvo počutilo zadovoljno, duševno mirno in da bo imelo vero v pravičnost.

Odklanjamo, da bi bila organizacija posredovalnica za službe, a odklanjamo tudi vse druge kvarne vplive pri postavljanju in premeščanju učiteljstva.

Zato zahtevamo stalnost učiteljstva na službenem mestu, da se bo moglo učiteljstvo čim tesneje povezati z narodom in okolico šole ter usmeriti pouk po potrebah okolice šole in z ozirom na interese naroda.

Ob tej priliki moram s tega mesta najodločnejše izjaviti v obrambo časti in ponosa slovenskega učiteljstva, da je slovensko učiteljstvo ob vsaki priliki poudarjalo važnost domorodnosti pouka in naslona na kulturne in ostale svetlinje svojega naroda ter posvečalo temu delu dovolj pažnje. Smatralo je pa za svojo dolžnost, da krepki potom šole tudi državno celino in seznanja bodoče državljane s kulturnimi, zgodovinskimi in drugimi svetlinjami srbskega in hrvskega dela jugoslovanske nacije.

Izreči pa moram s tega mesta najodločnejši protest in ogorčenje, da bi se radi tega svojega stremljenja trdilo, da je slovensko učiteljstvo plevel in osat na njivi slovenskega naroda, kakor nas je javno predstavljalo slovenski javnosti eden od vodečih slovenskih državnih politikov.

Ze leta 1933. sem na banovinski skupščini naglasil, da je potrebna preorientacija miselnosti učiteljstva v kmetško-delavski milje, zaradi pojmovanja interesov in potreb kmetško-delavnega ljudstva in prilagoditve šole potrebam te večine naroda. V ta namen sem naglasil potrebo študija naroda, iz česar sledi tudi potreba študija kmetško-delavskega otroka. Ta študij bo dovedel do večje povezanosti učiteljstva in šole z najširšimi plastmi naroda. Zato pozdravljam »Učiteljski pokret« naših mladih tovarišev in tovarišic, ki pravilno razumejo te potrebe šole in naroda, želim mu vztrajnosti do končnega cilja, za lepšo bodočnost šole in učiteljstva.

Po teh konstatacijah se dotaknem še nekaterih najaktualnejših sodobnih zahtev stanu.

Zahtevamo, da se napredovanje učiteljstva vrši avtomatsko, in to samo glede na upravičenost po službeni starosti in službenem delu ter s pravico pritožbe. — Le tako bi se počutili vsi kot ravnopravni državljani in državni uradniki.

Zahtevamo pravico obrambe in zaslišanja pred odločbo o kazni in premestitvi proti

svoji volji. Vsaka kazen ali kazenska premešitev naj se izvrši na osnovi disciplinske ugotovljene krivde.

Zahtevamo za enako delo žene-učiteljice enako pravico in plačo.

Zahtevamo tako materialno-socialno sigurnost učiteljstva, da se bo moglo popolnoma posvetiti svojemu poslu in skrbi za svojo družino.

Tvorec in prvi nosilec naše velike države, pokojni kralj Peter I. Osvoboditelj, je rekel učiteljstvu, da so narodu najbolj potrebni močni in krepotni značaji, ker brez njih ni napredka, ni zdravega življenja. A mi moramo zahtevati danes, da se ne lomijo učiteljski značaji in ne demoralizira učiteljstvo, kajti po besedah Velikega Kralja »bo mladina taka, kakršni bodo učitelji, kakršna bo mladina, tak bo narod in njegova bodočnost.«

Vprašamo vas, spoštovani delegati, kdo more oporekati pravni, moralni in socialno-nacionalni osnovi naših zahtev.

Kaj deli učitelje v teh zahtevah?

Vprašam vas, spoštovani delegati, ni li dolžnost vaših zastopnikov, da se bore za realizacijo teh ciljev?

Vprašam spoštovano skupščino, ali zahtevate delo in sodelovanje vaših zastopnikov v nasprotnem pravcu in v rušenju gornjih principov?

Prepričani o tem — da ne, smo člani glavne uprave vztrajali na vaših zahtevah, ker smo globoko prepričani, da so osnovane vaše zahteve na zdravih pravih, moralnih in socialnih temeljih. Iz tega razloga so člani vseh naših uprav odločni, da očuvajo pred vami in pred zgodovino pošten obraz vaših zastopnikov in ga ne zamenjajo z obrazom izdajalcev učiteljskih interesov.

V tem pravcu sem zaželel častno in plodno delo sekcijam skupščinam ostalih banovin v državi, pa isto želim tudi tej skupščini za dobro šole in stanu, na srečo kralja in domovine.

VOLITEV ODSEKOV.

Po predsednikovem govoru je prešla skupščina na volitev zapisničarjev odsekov. Za zapisničarja sta bila izvoljena tov. **Mencej Martin** in **Hudales Oskar**, a v smislu pravil so bili izvoljeni naslednji odseki: verifikacijski, šolsko upravni, gospodarski, tiskovni in odsek za organizacijo in pravila; poleg teh so bili izvoljeni še odsek učiteljic, odsek za učiteljski pokret, za nadaljevalno šolstvo, pevski odsek in odsek za obmejno šolstvo.

VERIFIKACIJA.

Verifikacijski odsek je podal svoje poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je bilo na skupščini 6 članov upravnega in 5 članov nadzornega odbora sekcije, 1 član glavnega odbora, 26 predsednikov sreskih društev in 32 delegatov. Iz tega se razvidi, da je bilo na skupščini vsega 70 polnopravnih članov, katerih mandati so bili vsem verificirani.

NAČELNA DEBATA O TAJNIŠKEM POROČILU.

Ker so izvoljeni odseki začeli poslovati šele popoldne, je predsednik Dimnik otvoril načelno debato o tajniškem poročilu. Iz te debate je treba poudariti predvsem sledeče ugotovitve skupščine: izrečena je bila pohvala tajniku Kumlju. Sekcija se trudi in dela, toda članstvo je ni zadostno podpiralo pri vseh njenih prizadevanjih. Konkretno so bili navedeni primeri za sestavo rangne liste za napredovanja in pa pri zbiranju podatkov o zadolžitvah učiteljstva. Na društvenih zborovanjih naj se obsoja brezbrzičnost in apelira naj se članstvo aktivneje udeleži v svoji stanovski organizaciji. — Poudarjeno je bilo tudi, da nekateri društveni odbori niso zadosti agilni in točni pri izvrševanju svojih dolžnosti. Kjer so odbori vestni, tam je tudi članstvo agilno. Vse te ugotovitve so prišle iz plenuma.

NADALJEVANJE SKUPŠČINE.

Vse popoldne so poslovali posamezni odseki, ki so imeli predložiti plenumu svoje sklepe v izpravo in odobritev. Zvečer ob 20. uri se je nadaljevala razprava in je prišel na vrsto kot prvi odsek učiteljic. Ta odsek je bil letos prvič sestavljen in se je morda prav iz tega razloga razvila ob poročilu tega odseka kralja debata o potrebi in programu odseka učiteljic. Sprejeti so bili sledeči:

VSEBINA:

Sekcija je podala svoj obračun.

XVII. glavna skupščina.

II. vseslovenski pedološki kongres v Ljubljani.

† Anica Viher - Sekulova.

† Tovarišu Ivanu Šumpererju v spomin.

Zlati jubilej trzinske šole.

Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljska tiskarna. — Učiteljski pevski zbor. — Stanovska organizacija JUU. — Inozemsko šolstvo in učiteljstvo. — Novosti na knjižnem trgu.

SKLEPI ODSEKA UČITELJIC.

Odsek učiteljic izraža vodstvu sekcije zahvalo in popolno zaupanje s prošnjo, da v tem pravcu nadaljuje svoje delo.

Dodatno predlaga odsek učiteljic glede namestitve učiteljic abiturientinj sledeče: Statistika brezposelnih učit. abiturientov izkazuje pretežno večino učiteljic. Od leta 1931. do 1936. je število brezposelnih naraslo na 719. Samo iz leta 1931. jih čaka na namestitve 156.

Izprememba zakona o narodnih šolah:

Odsek je predelal predloge sekcije za izpremembo zakona o narodnih šolah s posebnim ozirom na spremembe, ki zadevajo položaj učiteljic drž. nameščenke. Soglasja z izpremembami in dostavlja, da se v zakonu določene pravice učiteljic, državnih nameščenk izvajajo tudi v praksi.

§ 113. odst. 3. naj se glasi: Do popolnjenja upraviteljskega mesta banska uprava začasno postavlja za upravitelja šole najstarejšo učno moč dotične šole (namesto najstarejšega učitelja). — 4. odst. naj se glasi: V deklinskih šolah se postavlja za upraviteljico vedno učiteljica (namesto praviloma učiteljica). — 5. odstavek naj se glasi: V deških šolah je upravitelj vedno učitelj, v mešanih šolah je lahko učitelj ali učiteljica (namesto sme biti tudi učiteljica). — Doda naj se: Pri oddaji upraviteljskega mesta v mešanih šolah se upošteva splošni pogoji brez ozira na spol.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da niso še vsa sreska društva odgovorila na okrožnice odseka učiteljic. Apeliramo na tovarišice delegatkinje in tovarišice delegate, da na zborovanjih sreskih društev vplivajo na tovarišice za skupno delo za dosego naših ciljev. Sploh prosimo tudi tovariše, da nas pri našem stremljenju podpora.

Nato so prišli v razpravo predlogi odseka za nadaljevalno šolstvo. Razvila se je kratka debata o absolventih kmetijskih šol in njihovega sodelovanja v kmetško nadaljevalnih šolah.

ODSEK ZA STROKOVNO KMETSKO IN GOSPODINJSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO

je ugotovil sledeče:

V delu gospodinjsko nadaljevalnega šolstva, ki že več let vzgaja in izobrazuje žensko mladino, je nastal zastoj. Število šol je v letošnjem šolskem letu padlo za 9. Vzroki, ki dovajajo do tega stanja, so:

1. Banska uprava že od leta 1934. ni priredila praktičnega tečaja, ki naj bi usposobil in dal potrebno kvalifikacijo učiteljicam, ki imajo veselje do dela v gospodinjsko nadaljevalnih šolah. Odbor pa se upravičeno boji, če bi tudi banska uprava priredila gornji tečaj, da bi ne bil organiziran kot doslej, ko je vedno sodelovala kot učna moč ena voditeljica gospodinjsko nadaljevalne šole, kar bi kvarno vplivalo na enotno miselnost in urejenost teh šol.

2. Ker ni sredstev, se že dve leti ni vršilo delovno občestvo in s tem je pretrgan direktni stik z voditeljicami in odvzeta možnost, da se skupno urejujejo vprašanja, ki to šolstvo zadevajo.

3. S prekinitvijo izdajanja »Prosvete« je prekinjena tudi možnost objavljanja pismenih razprav.

4. Radi veljavnih odredb je onemogočeno učiteljicam narodnih šol, da se strokovno izobrazijo za gospodinjske učiteljice in tako prehaja vse gospodinjsko šolstvo v druge roke. Učiteljice narodnih šol pa, ki žive med narodom in so poklicane tudi za to vrsto pouka, pa so potisnjene v stran.

5. Vsled nesmotrenega pouka gospodinjskega na učiteljšču za gospodinjsko šolstvo od strani mladih učiteljic ni pravega zanimanja.

6. V mnogih krajih delo gospodinjskega nadaljevalne šole ovirajo krajevne razmere.

7. Večkrat tudi od strani upraviteljev ni pravega razumevanja in ravno oni učiteljici delo otežkočajo.

Na podlagi opisanega dejanskega stanja prosimo, naslov, naj nam pomore, in sicer:

8. Sekcija JUU Ljubljana naj pošlje na sreska društva okrožnico in v njej opozori na važnost gospodinjsko nadaljevalnih šol za vzgojo in izobrazbo ženske kmetijske mladine.

Učiteljstvo, zlasti upravitelji, naj delo učiteljske gospodinjke nadaljevalnih šol podpirajo, ker se še nikdar ni vršilo ob tako težkih prilikah, kot sedaj.

9. »Učiteljski tovariš« naj prinaša kratke informativne članke o gospodinjki nadaljevalnega šolstva, za katere naj prispevajo one učiteljice, ki se zanimajo za to panogo šolstva ter že delujejo na teh šolah.

10. Da zainteresiramo učiteljice in brezposelne abiturientke za gospodinjko nadaljevalno šolstvo, priporočamo odsek prireditel raznih tozadevnih predavanj ter priložnostne hospitacije.

11. Smatramo, da so strokovne, kmetjske in gospodinjke nadaljevalne šole najboljše podlaga za spoznavanje vzgojnih in gospodarskih potreb v narodu, kakor tudi važnost za medsebojno vez med učiteljstvom, kmetjskim prebivalstvom in obrtništvom, zato upravičeno prosimo, da posveti sekcija JUU istemu največjo pažnjo.

12. Sekcija JUU naj prosi in izposluje pri banki upravi, da priredi praktične tečaje, ki naj bi usposabljali in dali potrebno kvalifikacijo učiteljicam, ki imajo veselje do dela v gospodinjki nadaljevalnih šolah. (Praktični tečaji se niso vršili že od leta 1934.)

13. Sekcija naj skuša doseči pri prosvetni upravi, da reformira na učiteljskih šolah pouk iz gospodinjstva in kmetijstva. Za ta pouk naj se nastavi na učiteljskih šolah starejše, praktično izkušene učne moči, ki so z vidnim uspehom delovale na deželi za gospodarski in kulturni podvig naše vasi, ker le taki bodo budili zanimanje in razumevanje za gospodarsko delo na vasi in pospeševali porast gospodinjke nadaljevalnega šolstva.

14. Po izvršnem odboru naj sekcija JUU zainteresira za kmetjsko in gospodinjko nadaljevalno šolstvo vse ostale sekcije v državi, oziroma ministrstvo prosvete, ker so se zaradi pravih osnovnih smernic te vrste našega šolstva začele zanimati zanj nekatere druge banovine in ga nameravajo vpeljati po našem vzorcu.

15. Naproša se, da zastavi sekcija vse svoje moči, da se ne bo omalovaževalo delo v teh šolah ter da ostane to šolstvo izključno le v učiteljskih rokah kot doslej, ker se mora pouk na teh šolah smatrati kot osnova za nadaljnjo izobrazbo v strokovnih gospodinjkih šolah.

16. Sekcija JUU naj zastavi pri banki upravi, oddelek VIII., ves vpliv, da se izprisanemu učiteljstvu strokovno nadaljevalnih šol z ozirom na porast draginje zopet prizna isti honorar, kot ga je imelo pred odbitkom, t. j. ob pričetku šolskega leta 1936.

17. Odsek za strokovno kmetijsko in gospodinjko nadaljevalno šolstvo smatra najrazličnejše izlete za najboljše jamstvo za vzbujač gospodarske narodne in socialne zavesti, zato naj izposluje pri ministrstvu saobračaja za vse gori navedene šole iste železniške ugodnosti, kot jih imajo kategorije osnovnih, meščanskih in srednjih šol (četrtinska vožnja).

Predlogi odseka za Učiteljski pokret so prišli v razpravo. Po kratkih pripombah so bili sprejeti naslednji

SKLEPI ODSEKA UČITELJSKI POKRET.

1. Za administrativno tehnično delo se predlaga gospodarskemu odseku, da v novi proračun vstavi postavko 6000 din. Do sedaj so potnino, poštnino, razmnoževanje formulacij in temu slično krili člani pokreta osebno. V bodoče je to absolutno nemogoče. Učiteljski pokret je nekaj naslednik bivšega odseka za izvenšolsko delo ter bivšega kluba prijateljev vaše kulture. Kot je iz proračunov prejšnjih poslovnih let razvidno, sta ta biva odseka redno dobivala svoje proračunske postavke. Isto je potrebno za še uspešnejši razmah in napredek učiteljskega pokreta.

2. Za publiciranje študijskih izsledkov in notranjo idejno spopolnitev in razvoj učiteljskega pokreta se naj zopet obnovi Prosveta, ki naj izhaja kot dvomesečna priloga »Učiteljskega tovariša« na eni tiskovni poli.

3. Rubrika za Učiteljski pokret v »Učiteljskem tovarišu« naj se vzdrži za krajše objave in nujnejša navodila.

4. Glede izvenšolskega dela stojimo odločno na stališču popolne proste volje in proste izbire tozadevnega delovnega področja. Izvenšolsko delo naj ne vpliva na letno očno, napredovanje in premetitve.

Daljša debata se je razvila ob poročilu odseka za obmejno šolstvo. Poudarjalo se je dejstvo, kako zelo skrbijo naši sosedi za obmejne šole; tam nimajo samo lepih poslopij marveč so šole tudi v materialnem pogledu dobro oskrbljene, na njih poučujejo najboljše učitelji. Iznešene so bile razne težkoče, pa tudi dobre strani poučevanja v obmejnih krajih.

Živahna debata se je vršila tudi glede raznih ovadb, in to anonimnih in podpisanih, ki jih pošiljajo proti učiteljstvu razni ljudje. — Najtežje je pri tem vprašanju dejstvo, da nam je zaprta pot za razčiščenje, ker učitelj nikoli ne zve ovaditelja.

Predlog glede ovadb se je nato odstopil šolsko upravnemu odboru.

Po precej dolgi debati so bili nato sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA ZA OBMEJNO ŠOLSTVO.

Sklepi: Ugotavljamo, da glasom sklepa lanske ban. skupščine obmejni šolski odsek še obstoja, le do sedaj še sekcija ni imenovala skupnega referenta. Za ta odsek niso bili predloženi nobeni predlogi, kar pa nikakor ne pomeni, da je stanje našega obmejnega šolstva ugodno.

Z ozirom na navedeno pa sprejme odsek sledečo resolucijo kot program svojega bodočega dela:

1. Ker se prilike, naglašene v lanskem zadnjem predlogu ban. skupščine niso v ničemer zboljšale, nasprotno celo poslabšale, je nujno, da imenuje sekcija za to področje dela svojega referenta, ki bo zbiral in objavljal zbrane podatke o obmejno-šolskih prilikah.

2. Zahtevamo zasedbo vseh praznih učiteljskih mest ob meji in na Kočevskem z najboljimi močmi.

3. Zahtevamo zaščito merodajnih oblasti za učiteljstvo ob meji in na Kočevskem, ki naj bodo od prosvetnih oblasti vedno polno zaščiteni. Dalje zahtevamo zboljšanje gmotnega položaja, ker že zakon o narodnih šolah predvideva za kraje s težkimi prilikami posebno nagrado.

4. Prosvetne oblasti naj upoštevajo pri podelitvi subvencij v prvi vrsti obmejne šole, tako da bodo te lahko v vsakem oziru izpolnjevale svojo nalogo v korist našemu narodu.

5. Naturalna stanovanja so potrebna za vse učiteljstvo, zlasti nujna pa so v obmejnih krajih in na Kočevskem, da ne bo učiteljstvo v tem pogledu predano na milost in nemilost zastopnikom narodne manjšine, ki s svojo gospodarsko hegemonijo naravnost ovirajo vsako uspešno delo našega nacionalnega učiteljstva.

6. Načrt poučevanja naše vasi, kakor ga predvideva program »Učiteljskega pokreta«, bo treba v prvi vrsti realizirati baš v obmejnih krajih, ker bo ravno študij obmejnih vasi dal našemu odseku najboljše podlago za usmeritev našega narodno obrambnega dela in evidence manjšinskega šolstva. — Odsek v vsem podanem soglašala.

V razpravo so prišli še predlogi pevskega odseka. Predsednik tov. Dimnik se je ob tej priliki spomnil med letom umrlega predsednika pevskega zbora JUU tov. Emila Adamiča, katerega spomin je skupščina počastila z vzklikom: »Slava!«

Sprejeti so bili naslednji

SKLEPI ODSEKA UČITELJSKEGA PEVSKEGA ZBORA

1. Pevski odsek odobrava in jemlje na znanje delo UPZ v upravnem letu 1936./37.

2. Pevski odsek nadalje ugotavlja, da je UPZ važna kulturna ustanova naše stanovske organizacije, ki jo je treba vsestransko podpirati. Saj je v času svojega obstoja imel doma in na tujem nad 80 glasbenih prirediteljev. Da je pri tem vršil veliko kulturno misijo in prikazoval delo slovenskega učiteljstva in njegove stanovske organizacije, je brez dvoma.

Za poživitev pevske vrste svetuje pevski odsek učiteljskemu pevskemu zboru, da izda v »Učiteljskem tovarišu« apel na tovariše iz Ljubljane in bližnje okolice, da pristopijo k zboru.

Nadalje odsvetuje pevski odsek UPZ ustanavljanje različnih pododsekov, ker kažejo izkušnje, da se ne obnesejo. Lansko leto na primer je bil izvoljen propagandni odsek, ki ni mogel delovati zaradi preoddaljenosti posameznih članov od zborovega sedeža.

Pevski odsek ugotavlja, da je UPZ imel namero v preteklem upravnem letu izdajati periodično glasbeno priročnik za šolsko mladino. Žal, da je to delo ostalo s smrtjo pok. prof. in predsednika zbora Emila Adamiča nedokončano. UPZ je večji del svojega letošnjega suficita namenil za nadaljevanje tega dela. Zato letos ponovno predlaga banovinski skupščini svoj lanski predlog o glasbenih priročnikih in o dobrotah. Predlog se glasi: Izdajajo naj se v okviru UPZ periodični glasbeni priročniki za šolsko mladino. Artistični odbor UPZ naj pripravi primerne tekste, jih da razmnožiti ter pošlje slovenskim skladateljem v glasbeno obdelavo.

Ker je bila ura že 23., je bilo zborovanje zaključeno, a nadaljevanje najavljeno za torek ob 8. uri.

DRUGI DAN

V torek 13. julija se je začelo nadaljevanje skupščine s poročilom tiskovnega odseka. Ob poročilu tega odseka se je razvila zelo dolga, toda stvarna debata. Bila so pač na dnevnem redu važna vprašanja: sprememba pri »Učiteljskem tovarišu«, predlog za zvečanje obsega »Popotnika«, reorganizacija »Mladinske matice«, ponovna uvedba »Prosvete«, sodelovanje učiteljstva pri »Roditeljskem listu«. Vsa ta vprašanja so tako važna, da so delegati resno in stvarno o njih debatirali. Še posebno obsežna je bila debata glede predlogov za preosnovanje »Mladinske matice«. Ker so bila mišljenja deljena, se je prepustila končna odločitev poverjenikom.

Skupščina sta se udeležila tudi urednik »Popotnika« g. Senkovič in predsednik Pedagoške centrale prof. Šilih. Tudi onadva sta posegla v debato, g. Senkovič pri vprašanju »Popotnika«, a g. prof. Šilih pri razpravi o »Roditeljskem listu«.

Prihod podpredsednika JUU tov. Kranjčevića.

Med razpravo o poročilu tiskovnega odseka je prispel na skupščino podpredsednik JUU tov. Stefan Kranjčević, ki ga je tov. Dimnik prav pristržno pozdravil in ga predstavil kot ideologa kmetijskega učiteljskega pokreta med hrvaškimi učiteljstvom.

Tov. Kranjčević se je zahvalil za prisrčen sprejem in pozdravil skupščino v imenu hrvaškega učiteljstva. Poudaril je, da gleda hrvaško učiteljstvo vedno s ponosom na nas, kot na vzor v delu in borbi na istem polju in za iste ideale.

Po tem intermezzu se je razprava nadaljevala, a končno so bili sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA ZA TISK

1. »Učiteljski tovariš« naj se organizira sledeče: Osebnosti v poročilih in poročila zborovanih sreskih društev se morajo krajšati. Tajniki sreskih društev naj obvezno pošiljajo čim krajša poročila. Predolga poročila se bodo črtala.

Poročila sreskih društev naj vsebujejo naslednje točke:

- a) Udeležba članstva.
- b) Situacija v društvu.
- c) Izvršeno predavanje z navedbo jedra, ki naj bo zgoščeno v obliki tez.
- č) Sklepe ozir. resolucije.

Obseg »Učiteljskega tovariša« naj ostane neokrnjen, ker nikakor ne smemo nazadovati.

2. Za publiciranje izsledkov Učiteljskega pokreta naj se obnovi Prosveta kot dvomesečna priloga »Učiteljskemu tovarišu« na eni tiskovni poli, sicer pa naj Učiteljski pokret publicira stanovsko politične članke v posebni rubriki »Učiteljskega tovariša«.

3. Glede izdajanja publikacij Mladinske matice naj se izjavijo poverjeniki. To vprašanje naj se na prvem zborovanju točno razjasni. Društva naj nato pošljejo svoje predloge.

4. Prva številka »Našega roda« naj izide v septembru. Glede vprašanja naj izide letno 9 števil po din 2,50 t. j. skupno za din 25, naj se izjavijo poverjeniki, a dokončni sklep sprejme predsedniški zbor. »Naš rod« naj ostane v posedanju obsegu.

5. Osnuje naj se poseben posvetovalen odbor poleg stalnega odbora Mladinske matice, ki ga imenuje sekcija izmed prostovoljno prijavljenih članov, ki se posebno zanimajo za literarno in gmotni prosep Mladinske matice. Odbor naj bi se sestajal ob priliki banovinske skupščine.

6. Skupščina naj izreče vsem poverjenikom Mladinske matice najtoplejšo zahvalo in priznanje, ker so kljub težkemu položaju vztrajali in dvignili Mladinsko matico na sedanjost višino.

7. Priznanje tov. Ivanu Dimniku:

Smatramo, da je bil predsednik JUU g. Ivan Dimnik v Glavnem prosvetnem svetu pravi tolmač interesov osnovnega šolstva in učiteljskega mišljenja. Njegovo delo pri mnogih projektih, številna priznanja, ki jih je prejel od raznih strani, brez ozira na politično pripadnost, šolskim krogom znana zadnja II. čitanke za srednje šole, za katero se je zavzel z vso energijo in nešteti drugi primeri izpričujejo njegovo požrtvovalnost in objektivnost.

Zato obžalujemo izpremembo osnovnošolskega učiteljskega zastopstva v Glavnem prosvetnem svetu. Posebej obžalujemo to, v kolikor je ta iniciativa izšla od slovenske strani, ker se je s tem povzročilo, da smo Slovenci izgubili drugo mesto v tej najvišji prosvetni korporaciji. Osnovnošolskemu učiteljstvu je bilo s tem reducirano zastopstvo iz dveh na eno mesto ter je izpadel tudi drugi član izvršnega odbora v Glavnem prosvetnem svetu g. Sveta Gorkovič.

Iz tega razloga ne moremo smatrati, da je na njihova mesta pozvani član g. Sveta Avramovič pravi zastopnik Jugoslovenskega učiteljskega združenja in učiteljstva v Glavnem prosvetnem svetu.

Nova praksa je okrnila tudi nezavisnost svobodnega izražanja v tej vrhovni prosvetni ustanovi v prosvetnih vprašanjih.

Predsedniku JUU g. Ivanu Dimniku izrekamo popolno zaupanje in posebno zahvalo za odločno zastopanje šolskih in učiteljskih interesov v Glavnem prosvetnem svetu, posebno za njegovo zastopanje interesov »Našega roda« in »Mladinske matice«, katere publikacije so postale danes kulturna svojina vsega slovenskega učiteljstva, kulturna ustanova 23.000 slovenske mladine in njihovih roditeljev ter slovenskih literatov, brez ozira na pripadnost.

Je soglasno sprejeto!

8. Širjenje »Roditeljskega lista«, ki ga bo izdajala Pedagoška centrala v Mariboru, naj učiteljstvo po možnosti podpira, a ko bo imel toliko naročnikov, da bo izhajal brez podpore, naj se tiska v »Učiteljski tiskarni«.

9. Skupščina naj nujno priporoči Učiteljski tiskarni, da natisne Vranc-Dolganov »Okvirni učni načrt« za vsa šolska leta. Delegati se moralno obvezujejo, da prevzamejo agitacijo za razširitev te nujno potrebne knjige.

Na vrsto je prišel referat o predlogih šolsko-upravnega odseka. Ker so bili vsi predlogi temeljito obravnavani v odseku, so bili po kratki nebitveni debati sprejeti vsi.

SKLEPI ŠOLSKO-UPRAVNEGA ODSEKA

I. Šolsko-upravni odsek je najprej obravnaval tajniško poročilo in ga je sprejel soglasno s sledečimi dopolnilnimi predlogi:

1. Na šolah z manj kot 12 razredi, naj se šolskim upraviteljem zniža število učnih ur sorazmerno po številu razredov.

2. Kjer učitelju ni nujno potrebno zdravljenje v bolnici, naj vršijo brezplačne preglede in zdravljenje državni ali samoupravni zdravniki na deželi, kakor to vrše pri ambulantnem zdravljenju v bolnici in ti naj šele določijo, ali je pacientu-učitelju potrebna za zdravljenje bolnica.

3. Obnovi naj se započeta akcija učiteljske Samopomoči za splošno zavarovanje učiteljstva.

4. Učiteljstvo, ki gre v višjo pedagoško šolo ali pa je dodeljeno drugim šolam ali prosvetnim ustanovam, naj bo plačano iz posebnega fonda ali iz fonda, kateremu pripada, ne pa iz osnovnošolskega, tako da bodo oni, ki odhajajo na višjo pedagoško šolo, nadomeščeni in se lahko nastavijo nove učne osebe. Sploh naj se dela na to, da se uporabljajo krediti za ljudske šole izključno v te namene.

5. V zakonu o narodnih šolah naj se v § 123. izpusti točka 3. (Utemeljitev: Ker se v krajih, kjer sta meščanska in ljudska šola v istem poslopiju, interesi obeh večkrat križajo in z ozirom na sedanjo sestavo krajevnega šolskega odbora možno nikako objektivno sklepanje.)

6. Vse zoper učiteljstvo vložene ovade naj pristojne oblasti objektivno preiščejo, uvedejo redno postopanje po predpisih obstoječih zakonov. Krivim spoznani naj se kaznujejo, nedolžnim z lažjo oklevetanin pa naj se da priložnost, da lahko nastopijo za per ovaditelja redno tožbeno pot brez predhodnega dovoljenja ministrstva prosvete in vložitve tožbe. Ovadbe naj se ne smatrajo za uradno tajnost.

II.

Šolsko-upravni odsek nalaga upravnemu odboru sekcije, da administrativnim potomači merodajnim činiteljem (banski upravi, ministrstvu prosvete itd.) sledeče predloge sreskim učiteljskim društvom, ki jih odbor obravnava in soglasno sprejel.

1. Proračuni krajevnih šolskih odborov, potrditve proračunov v nezmanjšanem obsegu z ozirom na že itak okrnjen predlog krajevnega šolskega odbora, zvišanje pavšalnega zneskov za kurivo z ozirom na krajevne razmere, dotacija za nabavo matičnih listov, izkazov v dovoljni meri, dotacija za šolske vrtove po 1 din za 1 m² letno, skrb za dobrotne stanovanje za učitelje in določitev higienskih ozirov za iste, izplačevanje zaostalih stanarin, povečanje nagrad poslovojem krajevnih šolskih odborov z ozirom na vedno več pisarniško delo istih.

2. Šolska uprava naj se popolnoma loči od politične.

3. Odpravi naj se kuluk.

4. Ukine naj se predhodno dovoljenje ministrstva prosvete za vlaganje tožb pri sodišču.

5. Kaznovanje zaradi neopravičenih za mud naj se prenese na občna upravna obdobja.

6. Učenci narodnih šol naj prejmejo o dovršitvi šolske obveznosti izpričevalo na reda, ki ga je v resnici dovršil.

7. Uvede naj se zopet matični list v boljšan obliki.

8. Učni načrt naj bo okviren.

9. Ustanovijo naj se poizkusne šole tudi v drugih večjih mestih banovine, kakor Mariboru.

10. Praktični učiteljski izpit naj se reformira tako, da bo v skladu s šolskim in venšolskim delom učitelja.

11. Učiteljem, ki so na odsluženju kadrovskega roka, naj se prizna dopust in avtomatično sprejetje v državno službo po odsluženju istega.

12. Za daljša nadomeščanja učiteljev dopustih naj se prvenstveno nastavijo učiteljski abiturienti.

13. Brezposelnim učiteljskim abiturientom naj se omogoči brezplačen obisk enoletnih kmetijskih, oziroma gospodinjstvenih čajev.

14. K izvajanju uredbe zakona o izdajanju enotnih šolskih knjig naj se ne pristopijo dokler ni sprejet novi okvirni učni načrt.

15. Izboljšajo naj se higienske prilike šol, posebno v Prekmurju.

16. Odlok ministrstva »O zaščiti gozdov in rastlin« naj se razširi na vse naše prirodne in narodno zgodovinske posebnosti.

17. Glavne počitnice naj iz zdravstvenih in pedagoških interesov ostanejo julija in avgusta.

18. V obrtno in trgovsko nadaljevalnih šolah naj imajo prvenstveno pravico poučevanja učitelji ljudskih šol.

19. Za uradne učiteljske konference naj se odobri potni stroški.

20. V zadevi štetja in naziva ljudskih je šolsko upravni odsek sklenil, naj upravni odbor sekcije pozove vsa sreska društva, da se izjavijo v tej zadevi.

Vsemu učiteljstvu pa šolsko-upravni odsek priporoča, da podpre akcijo društva »Šola in dom« z ozirom na preskrbo učnih pomočkov vsej ljudsko-šolski mladini po krajevnih šolskih odborih odn. banški upravi.

Na predlog sreskega učiteljskega društva v Krškem, da naj se pozove vse organizirane člane, ki so bili med letom premeščeni po prošnji na nerazpisana mesta, da se izjavijo, je šolsko-upravni odsek sklenil, da jih v primeru, če ne izpolnijo gornje zahteve, preda stanovskemu častnemu razsodišču, bo postopalo po pravilih. Za glavno skupščino je bil sprejet predlog o nastavitvi brezposelnih učiteljskih abiturientov, ker njihovo slabo življenjsko stanje zahteva nujne ukrepe.

V razpravo so nato prišli predlogi odseka za pravila. Pri razpravi o posameznih predlogih je podal predsednik tov. Ivan Dimnik naslednje:

Izjavo

Članstvu sekcije in skupščine se v imenu glavnega in izvršnega odbora JUU najljubše zahvaljujem za ravnokar sprejete predloge enodolžnem zaupanju cenj. upravi in obsoj. opozicije, v kolikor je njeno delo prešlo v dejne meje.

Ob tej priliki pa moram, v zvezi s predlogom, da se obsoja nasilno ustvarjena situacija v naši sekciji, izvršiti svojo dolžnost, ki sem jo hotel že davno napraviti, a Vaši zastopniki niso hoteli priznati tega stanja.

Situacija v centralni upravi zahteva celoga moža in tudi situacija pri sekciji. Nasprotniki bodo hoteli nasilno izvršeno premostitev in s tem v zvezi mojo ostavko pri sekciji izkoristiti v svoje dobro, toda se bodo prevarali, ker mi je bila moja prva skrb, da sem na postojanke v organizaciji pravočasno postavljaj — oziroma pridobil mlade sile, ki bodo še z večjim elanom kakor jaz zastopale neodvisnost naše organizacije in čisto stanovsko linijo v njej. **Bodočnost bo pokazala, da ta moj korak ni umik niti za ped ob načel, ki sem jih zastopal, ter ne storim tega iz kakih osebnih interesov ter ni to moja slabost, da izjavim samo konsekvence nasilno ustvarjene situacije, ker bom oproščen dela na eni strani s tem večjo silo lahko služil idealom nas vseh.**

Interesi organizacije so mi bili vedno prvi in so mi tudi danes, ko se ne zadovoljim s polovičnim delom na dveh straneh ter mi je pri srcu tudi pravna situacija, ki jo moram kot vrhovni in čelni Vaš voditelj čuvati ob vsaki priliki.

Iz tega razloga bom dal upravnemu odboru, ki je kompetenten reševati to zadevo, možnost, da izvrši potrebno rekonstrukcijo. Izjavljam pa, da bom ostal vedno na razpolago sekciji.

Zahvaljujem se vsemu članstvu za podporo in sodelovanje v dobi mojega vodstva sekcije in prosim, da vztrajate na dosednji liniji in mi boste v pomoč pri reševanju in urejanju naših zadev v centralni upravi JUU.

Od strani delegatov je bila izražena nato želja, naj bi tov. Dimnik vztrajal na svojem mestu, a ker je pojasnil, da je to nemogoče, je predlagala skupščina, naj se tov. Dimnik izvoli za častnega predsednika ljubljanske sekcije JUU v Ljubljani. Ker je pa to po pravih nemogoče, je bilo sklenjeno, naj se pravi v tem pogledu spremene.

Nato so bili sprejeti

SKLEPI ODSEKA ZA ORGANIZACIJO IN PRAVILA

Po točni proučitvi položaja v sekciji in razmer v državni učiteljski organizaciji je sklenil odsek predlagati skupščini naslednje sklepe:

1. Učiteljstvo dravske banovine najodločneje obsoja vso gonjo proti centralni organizaciji in v vse poizkuse zanesti neso-glasja in spore med učiteljstvom in v njegovo organizacijo.

2. VII. banovinska skupščina sekcije za dravsko banovino v Ljubljani izreka izvršnemu odboru polno zaupanje in priznanje za njegovo delo in izjavlja, da stoji za njim strnjeno vse učiteljstvo dravske banovine, ki ga je pripravljeno podpirati po vseh svojih močeh. Izvršnemu odboru naj se odpošlje brzojavka s tem besedilom.

3. Skupščina obžaluje, da so nekateri učitelji odobrvali premestitev predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika iz dravske banovine.

4. Glede učiteljskih političnih klubov vzdržuje skupščina v polni meri stališče, izraženo v »Učit. tovarišu« avgusta 1933.

5. Skupščina ugotavlja, da poedini upravni odbori sreskih društev ne vršijo svojih dolžnosti do sekcije in do članstva v tisti meri, kot to zahteva delo za interese članstva. Zato naroča vsem upravam sreskih društev, da v bodoče neprekinjeno vzdržujejo v vseh zadevah najtesnejši kontakt s sekcijo in ji v najkrajšem času predlagajo material, ki ji je potreben za delo na občin interesih učiteljstva in šole.

6. Opolnomočeni predstavniki sreskih učiteljskih društev se zavezujejo storiti vse, da se vzbudi v organizaciji čim večja aktivnost članstva in smo pripravljeni v vseh delokrogih podpirati akcije in pokrete organizacije, ki morejo voditi do tega cilja.

7. Skupščina poziva še neorganizirane učitelje, da vstopijo v organizacijo in v njej aktivno sodelujejo ter naroča upravam sreskih društev, da se potrudijo pritegniti to učiteljstvo v svoje vrste.

8. Zaradi možnosti presoje vzrokov neorganiziranja so sreska društva dolžna poslati sekciji vsako leto istočasno s članskimi izkazi tudi popoln seznam neorganiziranih učiteljev z navedbo vzroka pri vsakem poedincu, zakaj ni organiziran.

9. Sreska učiteljska društva, ki doslej še niso poravnala svojih prispevkov podpornemu fondu sekcije, naj to čimprej store. Sprejme se obvezen mesečni prispevek v podporni fond sekcije.

10. Sreska društva so dolžna vse primere ovajanja in drugih kršitev tovarištva ter izigravanja organizacijskih sklepov in načel obravnavati pred stanovskim častnim razsodiščem.

11. Vodstvu banovinske sekcije izreka skupščina zahvalo in priznanje za vse njegovo smotrno in požrtvovalno delo, vodeno povsem po načelih čiste stanovske linije. Skupščina pozna in visoko ceni vse brezprimerne žrtve, ki so jih člani vodstva doprinesli v izpostavljanju za stvar učiteljstva in organizacije. Poziva članstvo, da s svojo nadaljnjo vztrajno zvestobo organizaciji dokazuje svojo hvaležnost vodstvu sekcije, ki naj vztraja s članstvom v eni vrsti na dosednji poti.

¹ Zlasti preds. tov. Dimniku, podpreds. tov. Završanovi in predvsem tajniku tov. Kumlju.

Poročilo gospodarskega odseka se je pretresalo v vseh podrobnostih. Debata se je vršila od postavke do postavke in končno se je plenum zedinil ter so bili sprejeti naslednji

SKLEPI GOSPODARSKEGA ODSEKA

1. Obračun se sprejme v celoti. K obračunu je bil sprejet predlog: Z ozirom na to, ker je večina društev plačala za leto 1936./37. prispevek sekciji za podporni sklad, apeliramo, da plačajo ta prispevek za leto 1936./37. tudi ostala društva.

2. Predlogi: Sprejme se naslednji predlog Učit. tiskarne: Vsak organiziran učitelj(ica) je moralno obvezan prevzeti vsaj 1 delež Učit. tiskarne (250 din). Delež lahko plačuje potom organizacije v mesečnih obrokih po 5 din; kdor hoče, lahko plača delež takoj ali v višjih obrokih.

Nadalje: Pedagoško centralo naprošamo, da se »Roditeljski list« tiska v »Učit. tiskarni, nakar bo organizirano učiteljstvo z večjo vne-mo sodelovalo pri razširitev lista.

Na predlog Učiteljskega Pokreta se sklene, da se porabi za izdajo Prosvete, ki naj bi izhajala vsak drugi mesec kot priloga »Učit. tovarišu«, potrební znesek iz neizčrpanega fonda za mariborski in ljubljanski učiteljski naraščaj. Na daljnjo prošnjo tega odseka se dovoli za kritje upravnih stroškov in za prirejanje tečajev iz postavke Učit. samoiz-obrazba znesek 4000 din.

Sprejet je bil predlog učit. društva v Škofji Loki: Načelno smo proti temu, da bi se kateremu koli društvu odpisali dolgovi. Vsa društva naj vrše svoje obveznosti točno in po predpisih.

Prošnji sreskega društva Brežice za odpis dolga sekciji v znesku 1356 din se ne ugodí. Društvu se dovoli odplačilo tega dolga v roku dveh let.

Predlog sreskega učit. društva Maribor levi breg: tovarišem začetnikom - pripravnikom naj se zniža članarina in črta pristopnina — se odkloni.

Sprejme se predlog sreskega društva Celje: Centrala kakor sekcija JUU naj društvom ne pošiljata nenaročenih tiskovin in knjižnih edicij, s katerimi se obremenjujejo društveni proračuni z nepredvidenimi izdatki v času, ko se društva bore s finančnimi težavami.

Gospodarski odsek je odklonil iz budžetnih ozirov predlog učiteljskega društva Ljubljana-okolica zahodni del, da bi se dala sredstva za izobrazbo dveh abiturientk v gospodinjstvu iz fonda za izobraževanje. Društvu se svetuje, da izvrši to v lastnem delokrogu.

Predlog učit. društva Ljubljana vzh. del, da naj se organizacijski davek zniža in da se naj najdejo pota za znižanje članarine, je gospodarski odsek odklonil, ker je ostala sekcija članarina ista kakor doslej, t. j. 13 din, svojo društveno članarino naj pa uredi društvo po lastnih potrebah.

Predlog učit. društva Kranj se istotako glede stanovskih dajatev odkloni kakor tudi glede snovi »Učit. tovariša«, pri čemer se je treba tudi ozirati na tovariše, ki so naročeni samo na stanovski list.

3. Proračun se je sprejel v celoti, samo točka 2.b pri stroških se zniža od 6500 na 5000 din kot nagrada uredniku, diferenca 1500 pa ostane za druge potrebe Popotnika.

Ker so posamezni odseki razpravljali tudi o tajniškem poročilu, je bilo s sprejetjem sklepov posameznih odsekov sprejeto tudi tajniško poročilo.

Predlog nadzornega odbora.

Po obširnem poročilu o pregledu vsega poslovanja pri sekciji, je podal nadzorni odbor sledeči predlog:

Nadzorni odbor ugotavlja iz podanega revizijskega poročila, da je delo uprave kakor tudi knjigovodstvo sekcije JUU v Ljubljani v vzornem redu. Predlagamo vse priznanje in zahvalo vsem funkcionarjem sekcije in njenih odsekov za njihovo vestno in natančno uradovanje, blagajniku in upravi pa absolutorij.

Predlog je bil soglasno sprejet!

Nato so bili izvoljeni še naslednji člani v razsodišče:

Pogačnik in Roš kot predsednika, Lukičeva, Maurič, Schell, Napokoj in Rant kot člani, Oman Oto, tajnik, Levec Anka namestnica.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Sprejeta je bila še resolucija, nakar je predsednik Dimnik zaključil skupščino.

Resolucija

»Opolnomočeni zastopniki učiteljstva, zbrani v dne 12. in 13. julija 1937. na VII. banovinski skupščini JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani, smo kot predstavniki učiteljskega stanu proučili in pretresli vsa vprašanja, ki zadevajo šolo, prosveto in učiteljstvo. Iz množice zadev, ki bi jih bilo nujno rešiti, izločamo najnujnejše in ugotavljamo:

1. da je materialni položaj učiteljstva tako težak, da zahteva nujno zvišanje prejemkov. Ureditve naših prejemkov naj se izvrši po načelu: Za enako delo enako plačilo! Za to naj se ukine vse razlike v prejemkih poročenih in neporočenih učiteljic.

2. da je zašla narodna šola zaradi neprestanega premeščanja učiteljstva in občutka nesigurnosti in ogroženosti, v katerem vrši učitelj svoje delo, danes v najtežji položaj. Naša šola zato ne more napredovati in se razvijati, marveč je po svojih uspehih v stalni dekadenci. Zato je v interesu šole in narodne prosvete, da se uzakoni učiteljstvu stalnost v službi in na službenem mestu.

Pred uzakonitvijo stalnosti naj se razpiše vsa ona učiteljska mesta, ki niso bila od-dana po razpisu.

3. da otesnuje uvedba delnega celibata učiteljice v ustavno zajamčenih pravicah in v enakopravnosti, ki jim jo je doslej na osnovi ustave v celoti priznaval tudi uradniški zakon. Zato vzbuja občutek ponižanja in zagrenjenosti, kar bi ob daljšem trajanju lahko imelo neugodne posledice za delo učiteljic na narodnem izobraževanju sploh. Celibat za uč-

XVII. glavna skupščina Jugoslov. učiteljskega udruženja bo 22., 23. in 24. avgusta 1937 v Skoplju

Dnevni red:

I.

21. avgusta: Seja glavnega odbora ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Priprava za skupščino.
2. Predlogi za skupščino.

21. avgusta popoldne: Konferenca glavnega odbora, predsednikov in delegatov. Začetek ob 17. uri — dnevni red:

1. Oddaja pooblastil sekcijim tajnikom in izdajanje* delegatskih vstopnic.
2. Sporazum o volitvi verifikacijskega in drugih odborov.

II.

Glavna skupščina:

22. avgusta popoldne: Začetek ob 9. uri — z dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine.
2. Vloga učitelja pri osvobojenju Srbije.
3. Volitev odborov v smislu poslovnika za skupščine JUU, tajnikov in overovateljev zapisnika.
4. Poročilo o delu glavnega odbora JUU v preteklem letu.
5. Bilanca in proračun.

22. avgusta popoldne: Poslujejo odbori.

III.

23. avgusta: Začetek ob 8. uri — z dnevnim redom:

1. Razprava o poročilih skupščinskih odborov po vrsti, kot se bodo javljali.
23. avgusta popoldne: Začetek ob 16. uri — z dnevnim redom:
1. Pravila — poslovnik o poslovanju sreskih in skupnih zborovanj JUU.
2. Volitev glavnega stanovskega častnega razsodišča.
3. Resolucija glavne skupščine.

V kolikor delo ne bo dovršeno, se nadaljuje 24. avgusta ob 8. uri z nadaljevanjem dnevnega reda.

IV.

Seja glavnega odbora. Začetek ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Izvršitev skupščinskih sklepov.
2. Program dela do prihodnje seje glavnega odbora. — Popoldne izleti.

Opomba: Imena lokalov, kjer bodo seje, konferenca in skupščina, se javijo naknadno.

Natančni opis skupščinskega dela, izletov in ostalega bo tiskan v prospektu, ki ga izda JUU sekcija za vardarsko banovino v Skoplju.

Vsak delegat mora imeti svojo člansko izkaznico s potrdilom, da je član v l. 1936./37.

Prijave za stanovanja v Skoplju med skupščino naj pošljejo delegati sekciji v Ljubljani do 1. avgusta.

V prijavi naj navedejo, kje želijo stanovanje.

Udeleženci iz dravske banovine bodo potovali na glavno skupščino skupno v posebnem železniškem vozu, in sicer.

Odhod iz Ljubljane 20. avg. ob 9. uri zjutraj (brzi vlak). Podrobnosti bomo objavili v prihodnji številki.

Spodaj priobčujemo vzorec pooblastila, ki ga morajo imeti predsedniki sreskih društev in delegati.

Sresko društvo — — — — —

Pooblastilo

za — — — — —, člana gornjega sreskega društva JUU, ki ima — — — — — reci: — — — članov JUU, da zastopa sresko društvo na glavni skupščini v Skoplju 1937. l.

V — — — — —, dne — — — — —

Zig.

Predsednik:

Tajnik:

II. vseslovanski pedološki kongres v Ljubljani 26., 27. in 28. avgusta t. l.

V dneh med 26. in 28. avgustom t. l. se bo vršil v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kneza - namestnika Pavla in častnim predsedstvom rektorja ljubljanske univerze dr. Maksa Samca drugi vseslovanski kongres mladinoslovcev. Kongres je določil stalni slovanski odbor za prirejanje mladinoslovskih kongresov v slovanskih državah. Temu odboru načeluje profesor univerze v Brnu Slovenec dr. Mihajlo Rostohar, tajnika sta in-spektor v ministrstvu Jerman in prof. Kubalek iz Prage, člani pa dr. Jan Uher, profesor Masarykove univerze v Brnu, univerzitetni profesor dr. Stefan Buley iz Varšave, univerzitetni profesor dr. Jaxa - Bykowski iz Poznania, in Jugoslavi prof. dr. Ozvald iz Ljubljane, prof. dr. Bujas, zdravnik dr. Mandić iz Zagreba, prof. Stefanović iz Beograda ter in-spektor Veljko Ramadanović iz Zemuna. Prvi tak kongres se je vršil l. 1933. v Brnu. Tedaj so predavali predavatelji samo iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske, dočim pričakujemo za ljubljanski kongres še prijav iz Bolgarije.

Za kongres vlada tako veliko zanimanje, da računa pripravljani odbor na približno 1000 udeležencev in bo prireditve torej pomembna tudi iz tujsko-prometnega vidika, ker bodo prišli v slovensko prestolico kongresisti iz vseh delov naše širše domovine in iz vseh ostalih slovanskih držav.

Pedologija ali mladinoslovje je znanost, ki raziskuje otroka in mladostnika, in sicer vse pogoje ter faktorje, od katerih zavisi ves njegov duševni razvoj. Ta znanost obsega več strok, tako n. pr. biologija raziskuje fiziološki razvoj, pedopsihologija duševno življenje, pedopsihopatologija oblike in vzroke duševne defektnosti, pedosociologija činite-lje, ki ovirajo ali pospešujejo razvoj mladostnika v družbi ter končno pedokriminalologija, ki se bavi z zločinskimi nagnjenji otroka in mladostnika. Mladinoslovje oz. njeni izsledki so torej neobhodno potrebni za vsakega vzgo-jitelja in pedadoga sploh. V ostalih slovanskih državah — na Češkoslovaškem in Poljskem — je doseženo že zavidanja vredno stop-njo, dočim je pri nas šele v skromnih začetkih. Zato pozdravljajo vsi praktični pedagogi naše države zamisel, da se bodo s kongresom v slovenski prestolici razširili in dvignili začetki naše pedologije v korist mladine in nje-nih vzgojiteljev.

Medtem ko se vrše pri glavnem odboru v Brnu širše priprave za ljubljanski kongres, skrbi v Ljubljani poseben pripravljani odbor pod predsedstvom univ. prof. dr. Ozvalda

teljice tudi v ničemer ne bo mogel prispevati k zmanjšanju brezposelnosti med učiteljskim naraščajem. Iz teh razlogov naj se določbe o celibatu ne izvajajo in naj se o prvi priliki ukinejo, bodisi da se izpremeni šolski ali uradniški zakon, bodisi z novim finančnim zakonom.

Gornje svoje zahteve predajajo zastopniki učiteljstva odločujočim krogom in pro-sijo, da se kot nujne obravnavajo in ugodno rešijo. »

in tajnika našega tov. strok. učitelja Draga Šupančiča za tehnično izvedbo te pomembne prireditve. V delovnih odsekih delujejo naši tovariši, kongresna pisarna je pa v prostorih sekcije JUU, kjer dobe zainteresiranci vse potrebne informacije.

Pripravljalni odbor je razposlal te dni okoli 2000 vabil, ki so tiskana v slovenskem in francoskem jeziku. Vabila so prejeli vsi predavatelji (nad 70), vsi sreski šolski nad-zorniki in vse banske uprave naše države, dalje prosvetne ustanove in pedagoška društva vseh sodelujočih slovanskih držav. Prav tako je odbor povabil tudi vsa štiri prosvetna ministrstva — Jugosl., CSR, Bolgarije in Poljske. Vabilo so prejele vse pedagoške revije, dentisti, zobozdravniki, zdravniki otroških bolezni, šole in časopisi v Jugoslaviji.

Pripravljalni odbor je že v glavnem določil program kongresa. Tako bo 25. avgusta popoldne v posvetovalnici Učit. tiskarne seja stalnega odbora za prirejanje mladino-slovskih kongresov. 26. avgusta zjutraj bo v dvorani na Taboru slavnostna otvoritev kongresa, h kateri so povabljeni predstavniki oblasti, popoldne zaseda plenum. Zvečer je predviden na Taboru koncert Trboveljskega slavčka, ki ima namen seznaniti slovanske pedologe s slovensko narodno in umetno mla-dinsko pesmijo. — 27. avgusta popoldne so predavanja v plenumu, popoldne delujejo sekcije, zvečer po možnosti predstava v ope-ri. — 28. avgusta isti program, zvečer predstava v drami. — 29. avgusta je predvideno po željah prijavljenih zunanjih kongresistov ogledovanje lepote slov. zemlje. Ekskurzijski odsek je določil za to pot Bled in v Bohinj. Točen program podrobnosti bo objavljen v teku mesecu avgusta.

Velik je odziv predavateljev za pedološki kongres v Ljubljani. Doslej se je prija-vilo stalnemu odboru v Brnu 32 predavateljev iz Jugoslavije, 25 iz Češkoslovaške in 7 iz Poljske. Pričakuje pa se še prijav iz Bolga-rije. Točen seznam predavateljev in njihovih tem bomo objavili v prihodnji številki našega stanovskega glasila. Danes poročamo z goto-vostjo, da bo predaval na kongresu eden naj-večjih zobozdravnikov slovanskega sveta dr. Bazant, ki je osební zdravnik preziden-tov dr. Masaryka in dr. Beneša. Tudi drugi predavatelji iz Poljske in Češkoslovaške so znanstveniki velikega slovesa. Med preda-vatelji iz Jugoslavije je poleg znanih imen tudi nekaj naših tovarišev in tovarišic, ki bodo pokazali svoja izkustva in delovanje med šolsko mladino.

Predavanja se bodo vršila dopoldne v plenumu na Taboru, dopoldne v sekcijah v raznih ljubljanskih dvorah. Za sedaj so določene sledeče sekcije: 1. mladinsko-higienska, 2. psihološka, 3. socialno zaščitna, 4. za defektno deco in 5. za uporabno pedagogijo. Po vsakem predavanju je določena kratka debata. Pripravljalni odbor je preskrbel več epidiaskopov, s katerimi bodo govorniki ponazorovali svoja predavanja.

V okviru kongresa bo na ljubljanskem liceju tudi več zanimivih razstav: reformnošolska iz Zlina, mladinsko-higienska iz Češkoslovaške, domoznanska iz ČSR, razstava povojne slovenske mladinske knjige, ki jo bo v glavnem organizirala Mladinska Matica in bo razširjena na vse slovanske literature; razstava o pomožnem šolstvu v ČSR; zaščitni deček, pedagoška izdanja Slov. šolske Matice in samorastli risarski izdelki dečka M. O. v starosti od 2 do 11 let.

Banska uprava v Ljubljani je uvidevajoč pomembnost kongresa dala prireditvenemu odboru na razpolago 25.000 din, drugi mero-darji činitelji do sedaj prošnjam še niso ugodili.

Prijavnina za udeleženca je 20 din. Udeleženci bodo imeli na podlagi izkaznice, ki jo prejmejo po vplačilu prijavnine, pravico do brezplačnega vstopa na vsa predavanja in razstave ter druge kulturne prireditve, ki se bodo vršile v okviru pedološkega kongresa. Ker je prireditev eminentnega pomena za naše učiteljstvo, pričakujemo, da se je udeležijo prav vsi! Tovariši in tovarišice, pohitite s prijavi!

Prijave sprejema: Pripravljalni odbor v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6 — Jugoslavija.

Prijavnino pošljite po položnici čekovnega računa št. 17.471.

† Anica Viher - Sekulova

Smrt je zopet brezobzirno terjala mlado žrtev in iztrgala iz učiteljskih vrst tovarišico, iz srečnega zakona pa skrbno ženo in dobro mamico dveletne hčerke Lučke.

V soboto 17. t. m. je v mučeniških bolečinah umrla učiteljica Anica Viher, hčerka znane Sekulove rodbine iz Ljubljane in žena

banovinskega inženirja Lavoslava Viherja. V vedno vesel in zabavni tov. Ančki, ki je bila blagega in odkritega značaja, je vendar ključala skrita bolezen, ki ji je skrivno in počasi rahljala zdravje. Zaradi zdravljenja ledvic je bila premeščena v Ljubljano, kjer se ji je v krogu družinice in sorodnikov ter skrbne nege zdravstveno stanje v veselje vseh vidno izboljšalo. Toda sreča ji je bila le kratko odmerjena. Bolezen jo je iznenada napadla, iskala je sicer pomoči na zagrebški kliniki, a zaman — nazaj domov je prišla vsa strta samo umret.

Pokojna tovarišica Ančka je posebno dobro znana vsem starejšim članom Učiteljskega pevskega zbora, pri katerem je delovala nekaj let kot odlična delavka in izvrstna pevka. Njo smo videli med ustanovitvi zbora, med onimi, ki so pomagali graditi temelje tej važni kulturni instituciji naše stanovske organizacije. Z ostalim članstvom zbora je prestajala vse žrtve in se vozila ob vsaki uri in vsakem vremenu iz službenega kraja na pevске vaje v Ljubljano. Sodelovala je pri vseh zborovih prireditvah in turnejah ter tako pripomogla k utrditvi njegovega slovesa kakor slovesa dela slovenskega učitelja samega. Slovensko učiteljstvo posebno pa člani UPZ jo bodo iz hvalečnosti ohranili vedno v najlepšem spominu.

Tovarišici Ančki naj bo zemljica lahka, vsem preostalim naše najiskrenejše sožalje! Vir.

Tovarišu Ivanu Sumpererju v spomin

Težko je pisati posmrtnico človeku, katerega življenje je bilo en sam delovni dan. To velja v polni meri za našega pokojnega tovariša Sumpererja Ivana, ki je vse težkoče življenja občutil v polni meri.

Ti, dragi Ivan, nisi iskal za svoje delo nikakih priznanj, delil si z njim le dobrote med svoje ljudstvo. Najrajši si se gibal med preprostimi ljudmi, med siromaki in kmeti, kajti ti so naše pomoči najpotrebnejši. Nudil si jim marsikako urico veselja, da so vsaj za trenutke pozabili svoje borno življenje. Pri tem si seveda občutil neizmerno veselje, a vesel si bili tudi drugi s teboj.

Koliko svojega prostega časa si porabil samo za premišljevanje, kako bi pospešil svoje delo za izobrazbo ljudstva, zato je bilo vse, kar si delal, dobro premišljeno in uspešno. Toda vključno temu, da Te je narod spoštoval, so Te preganjali in metali kameenje na že itak trnjevo pot! Ti pa si v odgovor na vse to le še podvojil svoje moči in si brez prenehanja delal.

Toda — pretežki so bili udarci! Marsikdo izmed nas bi na Tvojem mestu že prej omagal, zlasti, ako pomislimo na težko bolezen, katero si si nakopal v svetovni vojni. Ostal si pa delaven vse do svojega zadnjega vzdihljaja. Ko Te noge niso mogle več nositi v 20 minut oddaljeno šolo, si se vsak dan tja vozil, samo da ni ostala mladina brez svojega učitelja.

Zalostna je bila Tvoja zadnja pot! Nihče izmed nas ni mislil, da Te ne bo smela mladina spremiti k zadnjemu počitku. Kdor je to zakrivil, ne zasluži dobrega imena! Le malo stanovskih tovarišev Te je spremlilo na zadnji poti! Toda, bodi Ti v tolažbo, dragi Ivan, da si zapustil v naših srcih, kakor v narodu, nevenljiv spomin, ki je sad Tvoje trdega dela! Ko Tvojih zemeljskih ostankov že zdavnaj ne bo več, bo še vedno lebdelo na ustnicah marsikaterega človeka v krajih tvojega službovanja ime: Sumperer Ivan kot dragocen spomin in svetel vzor delavnega življenja trpečega slovenskega učitelja. Kmet H.

Splošne vesti

Pohvale uprave kraljevega fonda

Tudi Mladinska matica JUU med pohvaljenimi.

Na dan objave nagrad iz kraljevega fonda, 8. julija, je uprava fonda naglasila, da ji je bilo mnogo ležeče na tem, da bi glede na veliko število prijavljenih tekmovalcev za nagrade ne ostali neopaženi oni, ki so si tudi pridobili velike zasluge na polju ljudske prosvete ter kulturne, zdravstvene in gospodarske povzdige našega naroda, pa jim ni bilo mogoče podeliti nagrad. Zato je uprava kraljevega fonda sklenila izkazati jim zaslužen pozornost s tem, da jih je odlikovala s pismeno pohvalo v želji, da bi se z večjo ljubeznijo nadaljevali svoje koristno delo.

V dravski banovini je dobila to pohvalo poleg drugih tudi Mladinska matica JUU.

Med pohvaljenimi so navedeni sledeči učitelji: Martin Marinč, šol. upravitelj v Bruncih, Ivana Sedej, učiteljica na Brdu pri Lukovici, Joško Turk, šolski upravitelj v Gradišču, Drago Vončina, šolski upravitelj v Dolenji vasi pri Ribnici, Alojzij Zupanc, učitelj v Stari cerkvi pri Kočevju, Albin Petelin, učitelj v Škofji Loki, Pavel Herbst, šolski upravitelj v Cerkljah ob Krki, Ivan Lavrenčič, telovadni učitelj v Mariboru, Ivan Klugler, učitelj v Podgorju, Ivan Štefe, šolski upravitelj v Krvavi peči, Henrik Vilfan, učitelj v Smartnem, Rožna dolina pri Celju, Vojteh Delbeljak, učitelj v Škofji Loki, Alojzij Kolenc, učitelj v Zagorju ob Savi, Jakob Deranjač, učitelj v Arčičah, Josip Malenšek, učitelj v Mariboru, Miloš Verk, šolski upravitelj, Sv. Križ pri Rogški Slatini.

Učiteljski politični klubi

»Slovenec« od 14. julija 1937. poroča: Resolucija učiteljstva dravske banovine. V debati je učiteljstvo naglasilo, da je bilo pred 4 leti proti ustanavljanju posebnih učiteljskih klubov pristašev JNS (o tem nastopu učiteljstva javnost ni nič vedela) in je učiteljstvo v načelu tudi sedaj proti ustanavljanju posebnih strankarskih političnih klubov.

Glede trditve, da o tem nastopu učiteljstva javnost ni nič vedela, navajamo sledeče: »Učiteljski tovariš« je priobčil dne 10. avgusta 1933. v svoji 3. številki na uvodnem mestu pod krepkim naslovom načelni članek »Učiteljski politični klubi«, s podnaslovom »Načelno stališče političnih strank in ostalih organizacij«.

»Ponedeljski Slovenec« z dne 21. avgusta 1933. prinaša pod trikolorskim močnim naslovom »XIII. kongres Jugoslov. učiteljskega združenja« v drugi koloni tega poročila pod krepkim naslovom »Politični klubi učiteljstva« sledeče:

Zadnje čase se je pojavilo med nekaterimi učitelji stremjenje, naj bi se snovali strankarski klubi. Tako se je v Kazini vršil sestanek pristašev JNS (bivše JRKD), ki ga je vodil g. Šmajdek. Do ustanovitve kluba pa na tem sestanku ni prišlo. Banovinska sekcija JUU pa se je sedaj izrekla proti ustanavljanju takih klubov, ker bi se s tem ogrožalo organizacijsko delo vsega slovenskega učiteljstva po znani »deklaraciji«, ko je bila iz stanovske učiteljske organizacije strankarska politika izločena.

Iz gornjega se jasno razvidi, da je bila javnost obveščena o tem, da je bilo slovensko učiteljstvo proti ustanavljanju posebnih učiteljskih klubov, in to ne samo potom »Učiteljskega tovariša«, marveč tudi potom »Slovenca«. V bodoče bi priporočali »Slovencu«, naj ob takih poročilih pogleda tudi nazaj v svoje rubrike, da bo videl, kakšno stališče je takrat zavzemal, ter se ne bo samega sebe demantiral.

SPREMEMBA V GLAVNEM PROSVETNEM SVETU

Z odlokom g. prosvetnega ministra sta razrešena članstva v ožjem odboru glavnega prosvetnega sveta zastopnika naše organizacije tov. Ivan Dimnik, predsednik JUU, in Sveta Gojković, član izvršnega odbora JUU. Na njihovo mesto je postavljen g. Sveta Avramović, učitelj iz Beograda.

— Poslovne ure na sekciji. Med počitnicami posluje tajništvo sekcije JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, le v dopoldanskih urah.

— Nekdanje in sedanje dijaško časopisje bo na razstavi slovenskega novinarstva posebej obdelano in zato pripravljalni odbor nujno potrebuje razne pisane, litografirane ali kakorkoli razmnožene, torej tudi tiskane liste, ki so jih pisali slovenski slušatelji visokih šol, predvsem pa gojenci raznih srednjih in tudi meščanskih ter višjih razredov osnovnih šol, prav tako pa tudi take časopise, ki jih dijaštvo še izdaja pod nadzorstvom šolske oblasti ali brez njega. Posebno zanimivi so srednješolski listi, zato pa vljudno prosimo vse bivše in sedanje dijakke ter šolske vodstva, a tudi knjižnice in druge lastnike teh z večine prav redko ohranjenih pojavov slovenskega novinarstva, da poiščejo zlasti starejše dijaške časopise ter nam jih blagovolijo posoditi za razstavo in tudi za kompletiranje »Bibliografije slovenskega novinarstva«, ki izide ob razstavi. Zato je skrajni čas, da vse naše staro in sedanje dijaško časopisje pošljete ali prinesete pripravljalnemu odboru, ki za vse posojene predmete prevzema popolno jamstvo in jih po razstavi nepoškodovane vrne lastnikom, hkrati se pa najtopleje zahvaljuje vsem, ki s posojilom razstavnega gradiva sodelujejo pri tej veliki manifestaciji slovenske kulture. Pripravljalni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, Velesejem.

— Diplomski učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani so se vršili od 9. do 23. junija 1937. pod predsedstvom direktorjevega namestnika prof. dr. Kropivnika Rudolfa. Izpit so napravili(e): Grošelj Olga, Grudnik Rozina, Jerše Marija, Krivec Marija, Kump Hilda, Malnar Marija, Marenčič Marija, Petročnik Gabrijela, Žun Nada, Fuis Martin, Jevševar Filip, Kavčič Stanislav, Kenk Jože, Kimovec Stanislav, Konc Jakob, Krča Franc, Kunaver Rajko, Luštek Miroslav, Marinko Maks, Prek Stanislav, Stojković Miroslav, Zupančič Maksimiljan. — Popravni izpit ima 12 kandidatov in kandidatk, 7 kandidatov(tk) je bilo odklonjenih za 1 leto, 2 pa odstranjeni za 1 leto.

— Potrdila o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolnine. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglašča: Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direk-

cija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenškega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi pravilne odmere šolnine za leto 1937/1938., že v juliju ali v začetku avgusta 1937. — Prošnjam, kolkovanim za 10 din, naj prilože za potrdilo kolek za 20 din, za vsak zahtevani uradni prepis potrdila pa kolek 10 din.

— Upravitelji vseh večjih šol bodo prejeli še pred prvim avgustom t. l. okrožnico Pedagoške centrale v Mariboru, v kateri se naprošajo, da javijo število eventualnih naročnikov »Roditeljskega lista« Pedagoške centrale nujno potrebuje te in še nekatere druge podatke, da bo mogla pravilno in pravočasno razposlati prvo številko. Okrožnici bo priložena že frankirana dopisnica, ki jo bo treba samo izpolniti in odposlati. Nujno prosimo vse gospode direktorje in upravitelje, naj izpolnijo našo prošnjo in odgovore, čeprav negativno! — Ob tej priliki prosimo tudi vse, ki pošiljajo prijavnice za list, naj frankirajo kuverte z znamko za 35 par in naj ne pozabijo napisati »tiskovina«. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— Tovariš(ica)! Kot vesten in pošten človek nočeš, da bi ob Tvoji smrti bili Tvoji dragi v velikih gmotnih skrbih, zato jim takoj osiguraj — posmrtnino. — Aktivni tov. pristopijo Učit. samopomoči; upokojenci: Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani (in sicer zanesljivo že prvo leto po upokojitvi). — Ne odlagaj!

— V počastitev spomina tov. Ančke Viherjeve darujeta podpornemu fondu sekcije Ančka in Francka 100 din.

— Ne pošiljajte nefrankiranih pisem! Poština za dopisnice je od 1. VII. t. l. 1 din.

— Vse tovariše in tovarišice opozarjamo, naj naročajo knjigo Ilke Vaštetove »Roman o Prešernu« direktno na naslov: Ilka Vašte, Ljubljana, Lavričeva 6. Le z direktnimi naročili pomagamo svoji tovarišici do gmotnega uspeha. (Glej današnji inserat!)

— Maturantje ljubljanskega učiteljskega 1927. Svojo desetletnico bomo obhajali ob priliki II. pedološkega kongresa v Ljubljani. Dobimo se 27. avgusta ob 7. uri zvečer pri Slamiču. Kdor se namerava udeležiti, naj mi sporoči! — Dodič Ivan, Gorje pri Bledu.

— Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani bo v kratkem razposiljalo novo odobrena pravila. Kakor upokojene učitelje (učiteljice) in njih sproge, sprejema tudi vse druge državne uradnike (ce) in njih zakonske druge pod enakimi pogoji.

— Odkritje spominske plošče pok. nadučitelju A. Porekarju. Odbor za postavitev spominske plošče pok. A. Porekarju, dolgoletnemu nadučitelju na Humu, smatra za svojo častno dolžnost, da izrazi svojo iskreno zahvalo vsem, ki so bodisi s svojimi prispevki, bodisi s svojo navzočnostjo pri otvoritveni slovesnosti, pripomogli, da je svečanost tako lepo uspeša. Bog plačaj vsem! — Posebno zahvalo smo dolžni g. ravnatelju A. Kosiju, ki nam je v svojem slavnostnem govoru predložil življenje in delo blagopokojnika. Prisrčna hvala vsem, ki so vložili kakorkoli svoj trud in delo, da smo dovršili, kar smo si namenili. Šolski upravitelj se ob tej priliki obenem zahvaljuje hčerki pokojnega, ge. Angeli Womerjevi, za lepo darilo v knjigah za šolsko knjižnico. — Odbor.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I. Zahteva po povišanju prejemkov. Poslanec dr. Ivan Jančič in tovariši so vložili načrt zakona o povišanju prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev ter zahtevali nujnost. Načrt predvideva ukinitve uredbe z dne 15. septembra 1935. in ponovno uveljavljanje uredbe z dne 12. marca 1932. Načrt zakona je podpisalo 77 opozicijskih poslancev, med njimi vsi slovenski opozicijski poslanci. Predlagatelj je načrt obširno utemeljeval. Poudaril je, da tendenca po nadaljnjem naraščanju še vedno traja. Finančni minister je v odgovoru izjavil, da vlada že itak proučuje vprašanje uradniških plač in da ga bo rešila, čim bodo to dovoljevali državni dohodki. (»Jutro« dne 11. VII. 1937.)

— I. »Neodvisnost«, tednik za vsa javna vprašanja, ki izhaja v Mariboru, prinaša dne 10. julija pod naslovom »Apostol katoliške morale« izpod peresa nekega — i. nekako kritiko knjige o komunizmu in kumunistični Rusiji, ki jo je spisal g. Fr. Erjavce. Med drugim mu čita, da so to delo zgolj demagoške fraze, ker pisatelj v Rusiji sploh ni bil in zato ni imel možnosti in sposobnosti, da bi proučil ves njen preobrat. Medtem, ko mu očita udeleževanje v nekdanji socialno-demokratski stranki, ki mu je preskrbela tudi boljše službeno mesto, vprašuje — i. g. Erjavca, kdo je bil tedaj najglasnejši, najradikalnejši in najbolj komunistično navdahnjen? Menda živi še mnogo poznavalcev tedanjega Erjavčevega udeleževanja, ki bi na vsa gornja dejstva prisegli. Gospod Erjavce je bil celo pristaš one komunistične linije, ki je vsako najmanjše simpatiziranje ali paktiranje s tedanjo klerikalno stranko najodločneje zavračala in smatrala vsak tak poizkus za veleizdajstvo. Želi mu končno, da bi mu njegovo izkušeno mojstrstvo v demagogiji vsaj v novem taboru prineslo zaželene — koristi, čast in slavo.

— I. V 24 vrsticah prinaša »Slovenec« z dne 13. julija poročilo o zborovanju učitelj-

stva v Ljubljani. Drugi dan je objavil isti list kratek posnetek resolucije. Glede odklonilnega stališča učiteljstva, ki ga je zavzelo pred 4 leti proti ustanavljanju učiteljskih političnih klubov, odgovorjamo danes na drugem mestu.

— I. Ukinitve celibata za učiteljice. V narodni skupščini je 20. VII. poslanec Lazarevič predložil nujen zakonski predlog o ukinitvi celibata za učiteljice in ga v daljšem govoru utemeljeval. Naglašal je, da so omožene učiteljice s tako zvanim celibatnim amandmanom razdeljene v dve skupini, v one, ki so omožene z učitelji in one, ki so poročene z neučitelji. Prve lahko ostanejo v službi, druge pa morajo dati ostavko, čepravno so odlično kvalificirane. Zaradi tega je zahteval, da se ta določba finančnega zakona ukine. Prosvetni minister g. Stošovič je odklonil nujnost predloga. V svojem odgovoru je omenil, da ima prosvetno ministrstvo z omoženimi učiteljicami sploh križe in težave in da ne smemo smatrati za krivico, če mora učiteljica, ki se poroči z neučiteljem ter si tako zagotovi eksistenco, napraviti prostor majšim močem. Poslanec Lazarevič je temu ugovarjal in opozoril na to, da je danes v državi še vedno okrog 2000 nezasedenih učiteljskih mest, prav toliko pa je še potrebnih učiteljev v krajih, kjer ni šol. Tod bi se dalo namestiti vse učiteljske kandidate, ne da bi bilo treba zaradi tega omejevati pravice in državljanske svoboščine omoženih učiteljic. Vladna večina je pri glasovanju odobrila stališče prosvetnega ministra in zavrnilo nujnost predloženega zak. (»Jutro«, 21. VII. 37.)

— I. Kratko poročilo o skupščini hrvatskega učiteljstva prinaša »Jutro« dne 17. VII. 1937.

— I. »Jutro« z dne 13. in 14. VII. prinaša daljše poročilo o banovinski skupščini učiteljstva v Ljubljani.

Zlati jubilej trzinske šole

V Trzinu je ljudska šola praznovala dne 27. junija 50 letni jubilej svoje ustanovitve. Na predvečer je šolsko poslopje zažarelo v električnih lučicah in hiše po vasi so se odele v zastave; ob 9 zvečer so bivši trzinski učenci v Domu uprizarili »Dimež«, igro šestdejanke, ki ima svoje pozorišče v naši vasi... V nedeljo po sv. maši, darovani za umrle šolske dobrotnike in učence, je bila otvoritev šolske razstave v šoli.

V eni sobi so bila kar natrpano razstavljena najrazličnejša, prav lična dekliska in deška ročna dela, pa pismeni in risarski izdelki šolarjev. Ljudje so strmeli ob lepoti in pestrosti teh izdelkov. Koliko skrite sile in svežosti je v mladih dušah, če jih zna učitelj privabiti v življenje. Učenci so razstavili najraznovrstnejše izdelke: predmete iz kartonaže, večinoma vse pobarvane z narodnimi ornamentami (mape, okvire za slike in cvetlične lončke, košarice iz raznih geometričnih oblik, geometrične like...), pletenje iz rafije, leseni izdelki v miniaturni (prav lično sobno pohištvo, čebelnjak, vodnjak, razno gospodarsko orodje...), dalje glinasti izdelki (kipci za jaslice...), risanje na steklo in glinaste vaze, rezbarija itd.

Ob tej priliki bodi povedano, da je papir za vso kartonažo in druga ročna dela podarila Bonačeva tvornica na Količevem, za kar se ji na tem mestu izreka najlepša zahvala.

Tudi pri dekliskem ročnem delu so bile zastopane najrazličnejše tehnike.

V drugi učni sobi pa nam je bil podan ves razvoj trzinske šole tekom njenega 50 letnega obstoja v slikah in tabelah. Le-te so nam kazale ustanovitve in dobrotnike naše šole, učitelje, katehete, šolske nadzornike, umrle šolarje, v vojni padle bivše trzinske učence, domačine - izobražence, številne naše izseljence, ki so kot otroci posejali trzinsko šolo, razne tečaje, ki jih je priredila trzinska šola, in točno statistiko vseh v preteklih 50 letih šolo obiskujočih šolarjev, ki jo je izpopolnjevala tabela: bivši učenci po poklicih. Zadnji dve tabeli sta nam jasno pokazali število otrok v posameznih letih in kakšne poklice so dosegli bivši učenci, kje so si zgradili svoj dom ali v domači vasi ali izven rojstnega kraja, mnogi celo v pusti tujini, in prav na te nas je ravno naša šolska razstava navezala v tesnejši ljubezni.

Vsako tabelo, kakor je bilo že zgoraj povedano, so po možnosti poživljale slike — fotografije, večje ali manjše oblike, kakršne je bilo pač možno zbrati skupaj iz dobe 50 let. Zelo popolna je bila zbirka vseh katehetov na šoli, medtem ko od učiteljstva, na žalost, ni bilo mogoče dobiti vseh fotografij. Ta primer nas zopet jasno opominja, kako umestna bi bila obvezna uvedba šolskega albuma na vsaki šoli, na kar nas opozarja že tovariš g. Leder v »Učit. tovarišu« iz leta 1936., št. 46. Brez točno pisanih kronik in skrbnega arhiva je seveda statistično in zgodovinsko-razvojno razstavo šole težko prirediti.

Popoldne ob 2 je krenil izpred šole v cerkev k litanijam slavnostni sprevod, med katerim je sivala domžalska godba. Spreveda so se udeležili poleg šolarjev skoraj vsi vaščani in mnogi prijatelji šole od blizu in daleč. Poseben izraz so dale sprevodu narodne noše. Po končanem cerkvenem opravilu je krenil sprevod v Dom, kjer je bila slavnostna akademija, katero je prav posebno poživljal mladinski pevski zbor.

Slavnostni govornik, prosvetni inspektor g. profesor J. Dolenc, je podal jasno sliko o

koristi šole, katehet g. A. Orehar pa je govoril o razmerju šole do cerkve. Šolski upravitelj je v uvodnem govoru orisal razvoj in zgodovino šole.

Nekaj zanimivejših podatkov iz zgodovine trzinske šole!

Ustanovljena je bila januarja 1887. S tem dnem se je začela nova doba trzinske zgodovine. Šola je postala Trzinem skupen dom, iz katerega je izhajala pobuda za napredek naše vasi.

Trzinci so poprej pohajali v Mengeško šolo. Da bi pa otrokom olajšali šolski obisk, zato so se začeli zanimati za lastno šolo. V lepi slogi so si zgradili s tlako leta 1886. pritično stavbo za enorazrednico. Tedanje oblasti so odobravalne in tudi denarno podprle to akcijo, deželni odbor 400 gld., kranjska hranilnica 300 gld. Veliko vsoto je podaril tudi domačin g. župnik Martin Narobe in mengeški župnik Iv. Zorec. Največji dobrotnik šole in mecen Trzina je pa g. baron Lichtenberg iz gradu Habach. Ta je denarno in v naravnih največ dal za šolo in ji tudi pozneje ostal vedno naklonjen ter bil 25 let krajevni šolski nadzornik. Za obdarovanje najboljših učencev pri tako imenovanih »očitnih izkušnjah« ob koncu šolskega leta, je največ prispeval on in župnik Zorec. Večkrat je povabil otroke pred grad in jih tamkaj pogostil.

Šolarjev je bilo vedno več, zato so za šolo vneti vaščani dvignili šolsko poslopje v eno nadstopje leta 1908. in otvorila se je dvorazrednica. Da bi se dosegli še boljši učni uspehi, je bila šola leta 1925. razširjena v tri-razrednico.

Učitelj(ice) je službovalo na šoli do danes 14. Živa kronika 50 letnemu jubileju bi bil šolski upravitelj g. Luka Blejec, ki je 38 let služboval na šoli in ga krije že črna zemlja. Bil je mož širokega obzorja, delaven in vesten, kar nam izpričuje skrbno pisana kronika. Najzaslužnejša učiteljica pa je gđ. Kocijančičeva, ki je tako nenadoma preminula ob koncu našega jubileja na Vidov dan. (O njej je priobčil naš list daljši članek v zadnji številki.) Nekdanji učitelji(ce) so še: Grebenc Ana, Močnik-Terpinc Frančiška, Pajter-Leskovec Pavla, Rus-Janežič Barica, Završnik Ferdinand, Svoljšak-Hiti Marija, Venturini Oskar, Sieherl Slavko, Čermelj Lidija, Arrigler Anton. Katehetov je poučevalo 16.

Trzinska šola je dala 2 duhovnika, 2 učitelja, 4 učiteljice, 2 jurista, 2 medicina, 2 profesorja, 5 redovnic, 1 redovnika in več drugih uradnikov.

Šola pa ni nudila le otrokom potrebnega znanja, ampak je imela vedno na stežaj odprta vrata tudi šoli odrasli mladini. Saj je več let imela stalen šolski oder, kamor se je mladina zatekala k nadaljnji izobrazbi pod vodstvom učiteljstva. Iz te potrebe in pobude šole se je dvignil tudi prosvetni dom. V šoli so se prirejali tudi kmetijski in gospodinjstvo nadaljevalni tečaji.

Nadaljnji program akademije je obsegal še Fr. Ločniškarjevo deklamacijo: »Ob 50 letnici«, »Živa slika«, Ribičičeva igrice »Šolska proslava«, zborna deklamacija »Lipa — o šola naša«.

Po proslavi je bila vsa šol. mladina pred Domom pogoščena. Udeleženci šolske proslave pa so se radovali ob godbi in petju med mladino, ki se je proti večeru radostno razšla na svoje domove.

Alojzij Intihar.

Naša gospodarska organizacija

Učiteljski dom r. z. z. o. z. v Mariboru

ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 7. avgusta 1937. ob 10. uri v penzionatu Učiteljskega doma v Mariboru, Kosarjeva ul. 40 s sledečim dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva o poslovanju zdruge v poslovnem letu 1936./37.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku za poslovno leto 1936./37.
5. Poročilo kuratorija penzionata o poslovanju v poslovnem letu 1936./37.
6. Slučajnosti.

V Mariboru, dne 14. VII. 1937.

Rajšp Josip, s. r., Blažič Štefan, s. r.,
načelnik, tajnik.

Radi številnih sprememb v naslovih in počitnic se članstvo ne bo vabilo osebno pismeno, ampak samo v stanovskem glasilu in dnevnem časopisu (§§ 18., 29., 30. in 31. pravil).

Učiteljska tiskarna

—t POŠTNINE PROSTO pošilja Učiteljska tiskarna naročene zvezke, potrebne vsem upraviteljem in sreskim odborom.

—t NAJCENEJŠE MLADINSKE KNJIGE bodo kmalu pošle. Kdor jih hoče še dobiti, jih mora takoj naročiti. Novo vezane bodo za ceno vezave dražje.

—t MLADI UPRAVITELJI težko uradujejo, dokler ne naroče knjige: Hribski šolski upravitelj. (10 din.)

—t 15 % POPUST dobe zadržniki Učiteljske tiskarne pri nakupu blaga za lastno uporabo. Izkazati se morajo z združnimi knjižnicami, ker uslužbenec ne pozna vseh osebno.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

—pev Poziv na pevski tečaj. Na zborovi skupščini, ki se je vršila 5. julija t. l. ob priliki petdnevnega pevskega tečaja, se je soglasno sprejel sklep, da priredimo v jeseni v Ljubljani koncert. Navzoče članstvo se je izjavilo za potreben zadnji pevski tečaj pred koncertom, ki se bo vršil pred pedološkim

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. — Sarajevo 9. jula. — Učiteljstvo Drinske banovine sa godišnje skupštine pozdravlja Tebe i saradnike kao pobornike narodnog i državnog jedinstva, neumorne radnike na kulturno prosvetnom polju i neustrašive borce za zaštitu pravnog i materijalnog položaja učitelja. Istorija će cijeniti vaša djela. — Predsednik Bilčar.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskega učiteljskega združenja — Beograd. — Split. — Banovinska skupština srdačno pozdravlja želeći uspeh u radu za dobro škole i učiteljstva. — Predsednik Marko Stojanac.

—iz Brzobjavne pozdrave izvršnemu odboru JUU v Beogradu so poslala iz svojih zadnjih zborovanj sledeča sreska društva: Imotski, Ogulin, Milno, Jajce, Krk.

—iz Izvršnom odboru Jugoslov. učiteljskega združenja Beograd. — Zagreb 12. avgusta 1937. — Banovinska skupština drugarski pozdravlja želeći od Izvršnog odbora uspešan rad za dobro škole i učiteljstva.

Uprava.

Iz društev

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA sporoča: V začetku počitnic so pristojni funkcionarji pregledali članski imenik. Večina članov je zadostila društvenim obveznostim: članarini, podpornemu fondu po 3 din na mesec, plačali pa so tudi po 3 din za pravila. Apeliramo na vse zaostankarje, naj uredijo zaostanke ob prejemu avgustove plače. Dolžni znesek jim je bil javljen pred koncem leta. Vsi člani, ki bodo tekom počitnic zapustili zaradi premestitev srez, naj uredijo zaostanke v avgustu ali vsaj do 5. septembra (lahko v dveh obrokih). Kdor ne bo uredil zaostankov do takrat, bo predan za izterjanje advokatu. V tem smislu smo bili prisiljeni odkloniti tudi vse prošnje, da bi počakali z izterjanjem dolgov. Učitelji-pripravniki, ki so prosili za znižanje članarine do konca maja, so prejeli že obvestila o ugodno rešenih vlogah. Vse ostale prošnje, ki so dospele na sekcijo v juniju, so bile zavrnjene zaradi prekasnega termina. Če bo letošnja banovinska skupščina omogočila znižanje članarine za pripravnike, apeliramo na vse pripravnike našega sreza, da vložijo prošnje za delni odpis članarine že takoj ob začetku šolskega leta. — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo dne 19. junija t. l. v Kostanjevici. Navzočih je bilo 46 članov, t. j. 37%.

Pred prehodom na dnevni red je pozdravil tov. predsednik vse navzoče, zlasti pa predavatelja tov. Vranca in sres. pristava Puca. Ugotovi, da se je vršilo zadnje zborovanje v Kostanjevici še v predvojnem času. — Nato poda besedo tov. Herbštu, ki poroča o predsedniškem zboru.

Sledilo je tajniško in blagajniško poročilo.

Predavatelj tov. Vranc se predvsem zahvaljuje za pozdrave in poudarja, da se je rad odzval vabilu za predavanje, kajti slišal je, da se je učiteljstvo krškega sreza že močno poglobilo v novodobni pouk. Tudi so mu nekateri tovariši že znani z raznih pedagoških tečajev.

Govoril je o strnjnem pouku v teoriji in praksi. Svoje predavanje je usmeril tako, da je dal povod k razpravi o knjigi. Omenja, da je strnjen pouk klic nove dobe.

V svojem diagramu, ki ga je narisal na tablo, nas je povedel daleč nazaj v predvojni čas, v čas srednjeveškega fevdalizma, gospodarskega liberalizma, nato v povojno socialno razgibano dobo. V predvojnem stanju šolstva vlada nekaj individualizem, po vojni pa prehaja v nekaj kolektiv.

Grafično nam je pokazal, kako se je z razvojem gospodarstva razvijala druga panoga — psihologija. Pokazal nam je razvoj od Johna Sweba in Wundta preko raznih predvojnih struj psihologije do Sprangerja, Adlerja, Freuda in raznih drugih pedagogov.

Poudarja, naj bi današnja šola ustrezala razporednosti razvoja v gospodarstvu, pedagogiji, psihologiji in v vsem drugem.

Poda nam grafikon o predmetnem pouku, delavnem pouku, koncentraciji in strnjnem pouku, ter nam tudi na konkretnem primeru »obravnavo toplomera« kaj lepo poda razvoj obravnave v vseh štirih primerih. Pripominjal nam je, da je bistvo in izhodišče strnjnega pouka življenje, kateremu pa je zopet podlaga gospodarski razvoj. Zato pa je ravno potreba predvsem spoznavanje strukture domačega kraja. Ob koncu je še omenil ovire za izpeljavo strnjnega pouka, prenapolnjenost razredov, nestanovitnost, denarna kriza itd., ki že danes splošno dušijo rast našega šolstva.

kongresom v dneh 23., 24. in 25. avgusta. Na tečaju odsotnemu članstvu smo poslali posebno okrožnico z opozorilom na te sklepe zbora. Prav tako smo vsakega prosili, da pošlje svojo izjavo glede udeležbe. Od večine smo odgovore že prejeli, pričakujemo še izjav moških glasov, posebno drugih basov. — Pevke in pevci! V počitnicah imate dovolj časa, da pregledate svoje predale, v katerih leže slučajno pozabljene note starejšega ali novejšega datuma. Prinesite jih na prihodnji tečaj s seboj, da jih vrnete arhivarju!

Debata k predavanju se ni razvila v večjem obsegu, ker knjiga o kateri se je vršilo predavanje še ni izšla.

Za svoje predavanje je žel obilo zahvalo.

Tov. Jurančič stavi sledeča dva predloga: 1. Učiteljsko društvo za krški srez zahteva od sekcije in centrale JUU, da se sestavi rang-lista učiteljstva po srezih, s katerimi se ugotovi napredovanje učiteljstva.

2. Organizacija naj pozove organizirane člane, da pojasnijo, kako so nekateri izmed njih bili premeščeni med šolskim letom po prošnji na nerazpisana mesta, ker je to proti obstoječim zakonom in uredbam.

Predloga se soglasno sprejmeta.

Tov. Jurančič prečita svoj načrt za proučevanje vasi in predlaga, da se vrši zborovanje krozkov v septembru. Za skupno zborovanje se določi oktober in naj bi se vršilo v Krškem.

Za sklicatelje krozkov se določijo:

1. Hrovat Ivo za krški del,
2. Herbst Pavle za kostanjeviški predel,
3. Zdešar Henrik za Mirensko dolino.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 12. jun. 1937. v Gornjem gradu. Navzočih 28 tov. = 62 %.

Pred zborovanjem so imele tovarišice kratek sestanek, na katerem so sklenile, da posebnega odseka ne bodo ustanovile, imele bodo pa svoje sestanke pred vsakim zborovanjem, da se bodo pogovorile o eventualnih predlogih za zborovanje in sploh o zadevah, ki se tičejo predvsem in neposredno učiteljic.

Zborovanje se je vršilo po običajnem dnevnem redu. Tov. predsednik je podal situacijsko poročilo, dalje poročilo o predsedniškem zboru, o občnem zboru »Slov. šolske matic« in o »Roditeljskem listu«, ki ga bo izdajala »Pedagoška centrala« v Mariboru.

Po čitanju dopisov je predavala tov. J. Golež o »Pomenu poklicnega dela za ženo«. Podala je zgodovino ženinega poklicnega udejstvovanja in vzroke, ki so ženo privedli v poklic, na to je nanizala vzroke nasprotovanja ženinemu poklicnemu udejstvovanju in prešla na pomen, ki ga ima poklicno delo za ženo, in sicer: za mater kot vzgojiteljico, za ženo kot človeka, ki je možu enakovredna, in za ženo kot osebnost, ki se more graditi le na podlagi gospodarske, družabne, duhovne nezavisnosti. Da bo to mogoče, je treba reformirati deklisko vzgojo, treba pa je tudi moža vzgojiti, da bo spoštoval njeno prizadevanje in upošteval njeno delo.

Za predavanje je žela sicer tov. predavateljica splošno odobravanje, toda stvarna debata se ni mogla razviti, kar je deloma razumljivo z ozirom na temo predavanja...

Na zborovanju so se sprejeli razni poslovniki in predlogi za banovinsko skupščino.

1. Enkratna brezplačna vožnja v letu.
2. Kuluk naj se odpravi.
3. Šol. upravitelji naj prejemaajo za svoje delo nagrado.
4. Monopol šolskih zvezkov in knjig naj se odpravi.
5. Stanovski tisk in »Mladinska matica« naj se reformirata.

Tov. nadzornik je podal nekoliko pripomb k »Pravilniku o vzdrževanju nar. š.

Šol. nadzornik tov. Jos. Korban se nato poslovi od zbranega učiteljstva, ker odhaja v pokoj. Vsem polaga predvsem na srce skrb za šolsko mladino in vestnost v službi, v izvenšolskem delu pa naj bo naloga učiteljstva zbližanje šole in doma.

V imenu učiteljstva se poslovi od tov. nadzornika tov. predsednika s prisrčnimi besedami, ki jih je govoril kakor iz srca vseh zbranih. Kljub svojemu položaju je g. nadzornik znal vedno spraviti v sklad dolžnosti, ki sta mu jih nalagala zakon in služba, s tem, kar mu je nalagalo tovarštvo. In bil nam je vsem najboljši stanovski tovariš, njegovo očetovsko srce pa se je pokazalo ob nadzovanju. Spominja se ga kot mladinskega pisatelja in mu želi, da bi še dolgo v miru užival zasluženi pokoj. — Učiteljstvo se je z dolgotrajnim odobravanjem pridružilo predsednikovim besedam in se prisrčno poslovilo od svojega izredno priljubljeneega nadzornika.

Hudales Oskar, preds. Jadviga Golež, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo v sredo dne 9. junija v narodni šoli v Lomu nad Trzicem. Predsednik tov. Rant je pozdravil navzoče tovariše in obžaloval nezanimanje tovarišev za stanovske zadeve, saj je bil odziv na zborovanju le malenkosten. Nato se spominja zgodovinskega dogodka majniške deklaracije, počasti umrlega škofa Ucelinija in čestita tov. Ločniškarju na imenovanju za preglednika za radovljiški srez.

Poročilo o zboru predsednikov poda podpredsednik tov. Rape. Po končanem referatu poda še nekaj podatkov o stanju kontraktualnega učiteljstva in o napredovanju sreske šolskega nadzornik tov. Rupret.

Glede slabega materialnega položaja je bil sprejet sledeči predlog: Z ozirom na naraščajočo draginjo, ki jo prav posebno občuti gorenjsko učiteljstvo, naj posreduje sekcija pri oblasteh, da se to stanje popravi, sicer zapade učiteljstvo še v večje dolgovne, kakor je že sedaj. Učiteljstvu naj se povrnejo vsaj odtegljaji pri zadnjih redukcijah, poročenim učiteljem pa naj se da za enako delo enak zaslužek.

Predlog sekcije glede izpremembe pravil se prečita in odobri. Tov. nadz. poroča, da sekcija glede razreševanja šol. uprav. ni popolnoma konsekvantna. Na eni strani priporoča, da se šol. uprav. ne razrešujejo svojih dolžnosti, na drugi strani pa ima v pravilih točno rečeno, da naj se šol. uprav. s polnimi službenimi leti razrešijo upraviteljskih dolžnosti. Glede napredovanja učiteljstva se soglasno sprejme predlog nadz. tov. Rupreta, da učiteljstvo avtomatično napreduje. Predavanje tov. R. Debelaka o etičnem in estetičnem izživljanju kmeta je bilo vzorno, oblika posrečena, kar je dokazovalo burno odobravanje.

Za banovinsko skupščino se odobrijo sledeči predlogi:

1. Dnevničarjem in pripravnikom naj se zniža članarina.

2. Zastopniki našega društva naj pridejo v sekcijki finančni odsek.

3. V pisarni JUU naj se zaposlijo brezposelni učit. abiturienti.

4. Tov. Lapajnar predlaga, da naj zaradi gnotne stiske učiteljstva izhaja »Učit. tovariš« na štirinajst dni in rubrika, kaj pišejo časopisi o učiteljstvu, naj se ukine, ker to izve vsakdo že iz dnevnikov. Tako bi se lahko vsaj nekoliko znižala članarina.

Za delegate na banovinsko skupščino so bili izvoljeni sledeči tovariši: Rant, Malenškova, namestnik Kus.

Na državno skupščino v Skopje pojde društveni predsednik tov. Rant, v primeru potrebe pa tudi tov. Rape.

Ker ni bilo drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje, želeč učiteljstvu najboljše počitnice. Tov. Kusova nam je kot domačica pripravila kosilo v šoli in le prehitro je minil tako lep dan, preživet med tovariši. F. Rant, preds. Kus, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo skupno z ormoškim društvom dne 17. IV. v Ormožu. (Poročilo je dospelo 17. VII. — Ur.)

Takoj v začetku zborovanja se tov. predsednik v izbranih besedah spomni dveh umrlih tovarišev: Lapajnet in Stoklasa.

Predsedniško situacijsko poročilo je vsebovalo vprašanje amandmana o delnem celibatu učiteljic, šolska in prosvetna vprašanja, učiteljska vprašanja in vprašanja otroka v splošnem. In v tem smislu gledano, nas ta vprašanja dovedejo do vprašanj pridobitne, ekonomske, socialne in kulturne politike današnje družbe. **Bištvu sodobnosti šole in učiteljevega udejstvovanja mora biti zato postavljeno le na sodobno strukturo družbe, na sodobni položaj, ki je okrog otroka, učitelja in šole.** Učiteljski pokret naj bo res pokret, in sicer v okviru strokovnega vglabljanja in študija.

Poročilo o Učit. pokretu sta podala za ormoško društvo tov. Klemenčič, za ptujsko pa tov. Šegula. Prvi je podal zgodovinski pregled učiteljevega dela pred narodom in poudaril, da so razmere take, da mora učitelj poznati razmere in da je pomembnost pokreta ravno v tem, ker je vzniknil od spodaj. Tov. Šegula pa je tolmačil program in prečital nekaj poročil o pokretski misli v raznih časopisih in revijah. Hotel je s tem tudi na zunaj poudariti, da je Učit. pokret na pravi poti.

Tovarišica Kerblerjeva je podala referat o svojem delu in izkušnjah s Fleretovo čitanko. Vidrova čitanka ni psihološki in fiziološki utemeljena kot Fleretova, ki je zgrajena na temelju novodobnih načel. — Spajanje glasnikov je znana težava v elementarnem razredu. Vzrok ji je navadno napačen postopek brez spojitve optične zaznave k ustni spojitvi, kar pa sta dve duševni funkciji. Po Fleretovi čitanki pa daje deca sama ustno spojitev, in sicer zavestno. Tudi pisanje zahteva Fleretova čitanka v drugi polovici leta, dočim v splošnem začnemo istočasno s čitanjem, kar je brez vsakih vaj in potrebne fiziološke priprave po dognanjih ameriških psihologov preuranjeno.

loški utemeljena kot Fleretova, ki je zgrajena na temelju novodobnih načel. — Spajanje glasnikov je znana težava v elementarnem razredu. Vzrok ji je navadno napačen postopek brez spojitve optične zaznave k ustni spojitvi, kar pa sta dve duševni funkciji. Po Fleretovi čitanki pa daje deca sama ustno spojitev, in sicer zavestno. Tudi pisanje zahteva Fleretova čitanka v drugi polovici leta, dočim v splošnem začnemo istočasno s čitanjem, kar je brez vsakih vaj in potrebne fiziološke priprave po dognanjih ameriških psihologov preuranjeno.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

POLJSKO ŠOLSTVO

Statistični oddelek poljskega ministrstva prosvete je izdal ob koncu šolskega leta brošuro o osnovnih problemih organizacije ljudskih šol, ki jo je uredil znani poljski pedagog Marijan Falski. Delo vsebuje obširen statistični material za razdobje od 1920. do 1935. leta — ki je sestavljen s pomočjo številčnih diagramov in tabel, kar je neobhodno potrebno za študij razmer, v katerih se nahaja narodno šolstvo na Poljskem. Iz tega materiala posnemamo nekoliko podatkov. Šoloobveznih otrok je bilo na Poljskem v letu 1934/35. vsega 5.198.000. Od tega števila obiskuje šolo povprečno 88,8 %. Najmanjši procent šoloobiskujočih otrok je v luckem okraju 65,1 %, a največji v poznanskem okraju, kjer znaša 98,6 %. Ogromna večina otrok, ki hodijo v šolo, obiskuje javne ljudske šole, in sicer 4.541.202 ali 95,9 %. V privatne šole hodi samo 145.000 otrok, kar znaša 3,1 %, a v srednjih šolah se nahaja samo 1 %, to je 47.448 otrok, ki so šoloobvezni. Število učiteljstva znaša 72.372 tako, da odpade na enega učitelja povprečno 63,2 učenec, kar je mnogo preveč. Po zakonskih predpisih bi morala

Razvila se je enkrat stvarna debata, ki je končno izzvenela v nujnost enotnih čitank v našem srezu. Z glasovanjem se je članstvo obeh društev, ormoškega in ptujskega, odločilo za Fleretovo čitanko in je bila sklenjena tudi tozadevna resolucija.

Izvoli se petčlanski odbor, ki si razdeli med seboj posamezna poglavja zakona o nar. šolah in katerim pošljejo upravitelji vse tozadevne predloge, ki jih pretrese in si jih osvoji učiteljstvo na domači konferenci.

Tajnik: Andrej Debenak. Predsednik: Drago Zupančič.

imeti Poljska 99.200 učiteljev, iz česar je razvidno, da je primanjkljaj zelo občuten. Učilnic imajo 67.625, a na eno učilnico odpade 68,5 učenec.

Predlog za reformo poljskega pravopisa.

Zigmunt Żegilewicz je nedavno izdal interesantno knjigo pod naslovom »Projekt reforme poljske abecede, v kateri pledira, da se namesto dosedanjega zelo kompliciranega in nefonetičnega poljskega pravopisa vzame enostavnejši pravopis; v glavnem gre za znake č, ś, ż... kakor jih imajo vsi ostali Slovani. V knjigi kaže na številne težkoče pri čitanju in pisanju skupin, kot so: brz, sprz, czrz, wstrz, wsz, itd., a na koncu dokazuje kakšne koristi bi nastale, ako bi se sprejela ta reforma, na nekaterih primerih pisanih z reformirano abecedo.

Vsekakor bi predlagana reforma koristila ne samo Poljakom samim, nego bi tudi zelo olajšala študij poljskega jezika vsem ostalim Slovanom pa tudi drugim. Razumemo sicer moč tradicije, ki se protivi taki reformi, toda imeli smo tudi mi že slično reformo, ki nam ni prinesla nikake škode.

Novosti na knjižnem trgu

—k Nova Gruda. Pravkar je izšla 6. številka Grude, mesečnika za kmetško prosveto. Revija, ki je namenjena zlasti kmetiskim fantom in dekletom, bo z užitkom čital tudi vsak šolavec. Vsaka številka prinaša več člankov z najrazličnejšo vsebino, pesmice, poročila o prosvetnem delovanju kmetске mladine, o tekmah koscev in žanjic in o raznih mladinskih manifestacijah. Pod rubriko »Svetovna opazovalnica« pa beremo zanimive razprave o raznih dogodkih po svetu. Izredno privlačno je tudi zaglavje »Kmetška žena in dekle — za njene roke in srce« — pod katerim se vrstijo članki o raznih ženskih zadevah, o vzgoji, zdravstvu, poleg receptev za naše gospodinje, praktičnih nasvetov in mnogo drugega poučnega gradiva. Prav zanimiva je tudi razlaga tujih besed in za razvedrilo še zabavni del. Pestrost lista pa silno povečajo lepe slike in razni posrečeni simboli. Revija je izredno cenena, saj stane letno le 25 din in se naroča pri upravi, Tavčarjeva ulica 1, Ljubljana.

—k »Zemljiška knjiga«. Sestavil in uredil ravnatelj zemlj. knjige v p. Anton Spendè v Ljubljani. Knjiga vsebuje naslednje glavne dele: I. O zemljiški knjigi vobče. II. Zgledi (vzorci) prošenj. III. Pogodbe in druge listine. IV. Takse. V. Vpisi v zemljiško knjigo. VI. Kakšna je glavna knjiga? Zgledi vpisov v vložkih. VII. Stvarno kazalo. Celotni obseg knjige: 164 strani. Upoštevani so vsi novejši zakoni in predpisi vstevši fin. zak. za leto 1937/38. — Cena knjigi, vezani v fino črno platno, 44 din. Po pošti v ščitnem kartonu 3 din več. — Plačljivo za učitelje

stvo tudi v štirih obrokih po položnicah. Naroča se pri založnici in pri knjigarnah. — Očena. »Slovenski Pravnik«, čigar urednik je univerz. profesor g. dr. Rudolf Sajovic, je objavil v svoji letošnji junjski številki sledečo oceno g. sodnika apelacijskega sodišča dr. Pajniča Edvarda o tej knjigi: Avtor je znan strokovnjak v sodnopisarniškem poslovanju, posebno v stvareh zemljiške knjige. Že v letih 1911. in 1919. je izdal dvojce priročnih del te vrste, a njegova letošnja, pravkar izdana knjiga z gornjim naslovom prekaša po obsegu in vsebini prejšnji dve. — Razdeljena je na šest poglavij in naravno vsebuje prvo nauk o zemljiški knjigi po veljavnih določbah ne le Zz., temveč tudi vse ono, kar je treba vedeti vsem onim, ki poslujejo v tej panogi sodnega delovanja, o drugih važnih predpisih in institucijah (n. pr. o notarskih aktih, napravi in evidenci zemljarinskega katastra itd.). Na tem mestu bi nasvetoval za primer druge izdaje te knjige, da bi odseku o sestavi in pomenu zemljarinskega katastra bilo pridejano kratko navodilo, (mogoče s sodelovanjem geodeta), kako naj se katastrska mapa praktično uporablja pri sod. zemljiškotknjižnih uradih in kako na licu mesta, dalje, kako naj se po sodniku ali zemljiškotknjižnem uradniku napravljajo — seveda v preprostih primerih — pravilni naris v mapni meri po naravnem položaju. V drugem poglavju slede vzorci zemljiškotknjižnih prošenj, osobito onih, ki se tičejo pogostejših vpisov v zemljiško knjigo. V pripombah je opozorjeno na veljavne predpise celo iz najnovejše dobe (n. pr. fin. zak. za leto 1937/38.), po katerih se ravna običnost, taksiranje in potreba posvedočb z listinami ali s potrdili na njih. Važni se mi zde še posebno vzorci onih prednaznanih listov, ki jih prejme od katastrskih uprav. Obrazložen je zemljiškotknjižni sodni in pisarniški postopek glede takih prošenj. — Krajše je III. poglavje v vzorci raznih pogodb in drugih listin, na podlagi katerih se utegnejo izvršiti vpisi. Povsod so upoštevani takšni predpisi in to ne samo glede na Zst., temveč tudi glede na nove določbe fin. zakona za leto 1937/38. in je ta važni predmet na straneh 85—95 še posebej s potrebno natančnostjo pregledno raztolmačen. — Praktična vrednost te knjige se najbolj pokaže v njenem četrtem poglavju, ki je tudi najboljše. Tu

so navedeni razni vpisi v najbolj priporočljivem besedilu, namreč vknjižbe, predznanbe, zaznambe v mnogobrojnih vrstah in počitve. Pri tem (kakor že tudi pri primerih zkn. predlogov) ni pozabljeno na predpise izvršilnega reda (oz. tudi novega zakona o izvršitvi in zavarovanju). To poglavje utegne znatno in ugodno vplivati na enotnost besedila vpisov, ki niso povsod in vselej brezhibni. — K temu poglavju priključil še krajše (V.), ki navaja nekaj celih zemljiškotknjižnih vložkov v pravilni obličnosti glavne knjige. — Knjiga zaključuje z obširnim stvarnim kazalom, ki znatno pospešuje njeno uporabljivost. — Najtolepleje priporočam knjigo ne le sodnopisarniškemu osebju, temveč tudi sodniškemu, notarskemu in odvetniškemu naraščaju; koristila bo pa tudi vobče vsem praktikom.

—k Slovenska matica je pravkar izdala svoje knjige za leto 1937. Izdala je za svoje člane — ki plačajo letno 50 din — naslednje štiri knjige: IV. del (zadnji) klasičnega španskega romana, Cervantesovega »Bistroumnega plemiča Don Kihota iz Manče«, v prevodu Stanka Lebna in z mnogimi ilustracijami Nikolaja Pirnata. Knjiga ima 380 strani. S tem četrtem delom je to veliko delo, ki spada v prevodno književnost slehernega kulturnega naroda, v slovenskem prevodu zaključeno. — Kot drugo knjigo je izdala Matica »Veliko puntarijo«, dramsko kroniko o slovensko-hrvaških kmečkih puntih znanega dramatika Bratka Krefta, čigar dramska dela so dossegla velike uspehe pri nas in tudi v tujini. V dramu nastopajo zgodovinske osebe: Matija Gubec, Ilija Gregorič, Gušetič, Pasanec, škof in ban Draškovič, grof Tahi, Alapič itd. Založnica je poskrbela za zelo lepo opremo in tisk te drame; opremljena je tudi z več lesorezi iz 16. in 17. stoletja. Knjiga ima 148 strani. — Tretja knjiga je Seliskarjeva pesniška zbirka »Pesmi pričakovanja«, v katero je pesnik zbral svoje najboljše pesmi od l. 1924. do letos. Knjiga ima 112 strani. — Četrta knjiga je Izidorja Cankarja prevod Kantovih »Dveh razprav«, in sicer sta to razpravi: »Razmišljanja o čustvu lepega in vzvišenega« in »K večnemu miru«. Posebno naj poudarimo uvod v knjigo, zgoščen esej o Kantu in njegovi filozofiji, ki ga je napisal univ. profesor dr. Boris Furlan. Knjiga ima 128 strani. Dodan je dvobarven portret Immanaela Kanta. — Vse štiri knjige obsegajo torej blizu 800 strani in jih dobe člani, ki plačajo letno 50 din, zastoj (broširane). Dobe se tudi vezane; za vezavo vsake knjige je doplačati 12 dinarjev. Član Slovenske matice postane lahko vsakdo, pristopnine ni. Toplo priporočamo. L. R.

—k Klaus Mann: Simphonie Pathetique. Ljubljana 1937. Izdala »Založba Hram«, ki izdaja letno 6 knjig. Vsaka knjiga obsega 300 do 400 strani. Vseh šest knjig stane vezano v platno 300 din, plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih. — Klaus Mannovova Simphonie Pathetique je roman o Čajkovskem, ki ga je prevedel Vladimir Levstik. S to knjigo je obogatena naša prevodna literatura za delo, ki je znano v svetovni literaturi.

—k Dr. Fr. Ilešić: Svetosavski govor. V samozaložbi je izdal dr. Fr. Ilešić svoj svetosavski govor, ki ga je 27. januarja 1937. imel na svetosavski svečanosti v Zagrebu. — Govor vsebuje pet značilnih legend, ki so v njih zapopadene misli, kaj bi rekel sv. Sava, če bi sedaj prišel v Jugoslavijo. Knjižica obsega 12 strani in predstavlja dobrodošel pripomoček za predavanja ob svetosavskih prslavah.

—k »Gospodinja«, glasilo Zveze gospodinj prinaša v svoji 6. številki sledeče: Obzorje gospodinje. — Domačnost in udobnost: Spalnica. — Razgled: Vtisi z občnega zbora JZZ. — Skrbimo za strokovno izobrazbo gospodinj, gostilničark in uslužbenk. — Gospodarstvo: Stanovanja v središčnih okrajih mestne občine ljubljanske. Delo pridnih rok. — Gospodinjstvo. — Naša prehrana. — List izhaja mesečno. Letna naročnina 25 din.

KDOR IZMED UČITELJSTVA BI VEDEL za res pošteno, snažno dekle, ki bi vodilo gospodinjstvo za dve osebi, se vljudno naproša, da sporoči naslov upravi lista pod značko »V bližini Celja«.

Ilke Vaštetove

Roman o Prešernu

je naprodaj po sledečih cenah:

bibliofilska izdaja din 200.—

v platno vezan „ 100.—

v karton „ 80.—

Tudi v dveh ali štirih obrokih. Pri direktnih naročilih se odslej poština ne zaračuna. Naročajte torej na naslov: Ilka Vašte — Ljubljana, Lavričeva ulica 6

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

CENE
NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

Knjigarna

»Učiteljske tiskarne
registrirane zadruge z omejeno zavezo«

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6
Podružnica Maribor,
palača banovinske granilnice

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! — I z d e l u j e diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!